ശ്രീരാമവർമ്മഗ്രന്ഥാവലി.

മണിമേഖല.

MANIMEKHALA

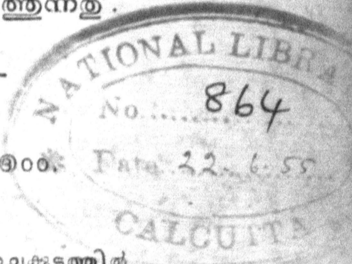
ഗ്രന്ഥകർത്താവ്

മ. രാ. രാ. നെന്മാറ പടിഞ്ഞാറെ പാറയിൽ
നാരായണൻ നായരവർകളോട

പകർപ്പവകാശം വാങ്ങി

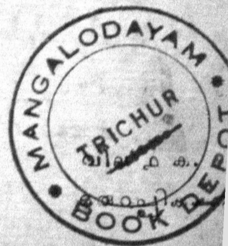
കൊച്ചി
മലയാളഭാഷാപരിഷ്കരണക്കമ്മറ്റിയിൽ നിന്നു
പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നതു്.

കോപ്പി ൫൦൦.

മംഗളോദയം അച്ചുക്കൂടത്തിൽ
അച്ചടിച്ചതു്.

൧൧൦൩
1928

മുഖവുര.

'കൂലവാണികൻ ചാത്തനാർ' എന്നു പ്രസിദ്ധനായ ദ്രാവിഡകവിവര്യനാൽ രചിക്കപ്പെട്ടതും, തമിഴ്സംഘത്താൽ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ടതുമാണ് 'മണിമേഖല' യെന്നു പ്രസിദ്ധമായ തമിഴ്കാവ്യം. വിഖ്യാതന്മാരായ പല വ്യാഖ്യാതാക്കളും പ്രമാണത്വേന അംഗീകരിച്ചു വരുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഇതിന്നുള്ള പ്രാധാന്യം അല്പമല്ല. ഇക്കാലത്തിൽ ഗ്രന്ഥാന്തരങ്ങളിൽ നിന്നു ഗ്രഹിപ്പാൻ കഴിയാത്ത ചില ദേവന്മാരുടെ പേരുകളും, ചില ജാതിഭേദങ്ങളും, കുലാചാരാദികളും, നഗരദ്വീപശൈലാദികളും, ദേവസ്ഥാനങ്ങളും, ഓരോ മതങ്ങളുടെ പ്രചാരസ്ഥാനങ്ങളും, ചില രാജാക്കന്മാരുടെയും, മുനികളുടേയും ചരിത്രങ്ങളും മററും ഇതിൽ നിന്നറിവാൻ കഴിയുന്നു. ദ്രാവിഡസാഹിത്യാചാര്യന്മാരാൽ പ്രാമാണ്യം കല്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പഞ്ചമഹാകാവ്യങ്ങളിലൊന്നായിട്ടാണു ഇതിന്നു സ്ഥാനം കല്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ആദ്യന്തം ഒരുപോലെ വാച്യവാചകങ്ങൾ നിഷ്കൃഷ്ടങ്ങളാകയാൽ ഇതിന്റെ പ്രൌഢത്വം സാമാന്യമല്ലെന്നു 'ചിന്താമണി' 'വേങ്കക്കോവ' എന്ന രണ്ടു ഗംഭീരഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ കർത്താവും കവിപുംഗവനുമായ ശ്രീശിവപ്രകാശസ്വാമി

കൾ തന്റെ വേങ്ങക്കോവയിലുള്ള ഈ പദ്യത്താൽ പ്രകാശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഗംഗാധരസുത വേങ്ങമരം പോ-
ലങ്ങുരുവായോരു ദേവ! കുമാര!
എങ്ങിനെ 'മണിമേഖല'യുടെ മഹിമയി-
ണങ്ങും സാരമറിഞ്ഞീടാവൂ.
'ചിന്താമണി'യും 'ത്രക്കോവാ'ഖ്യ
ഗ്രന്ഥവുമങ്ങുരചിച്ചീടുകിലും
ബന്ധുരമാമക്കാവ്യാർത്ഥത്തെ
ചിന്തിച്ചെഴുതും വിധമരുളേണം.

'ചിലപ്പതികാര'ത്തിലെ കഥാനായകനായ കോവലന്റെ മകൾ മണിമേഖലയുടെ ചരിത്രമാകയാൽ ഈ ഗ്രന്ഥം കഥാഭാഗംകൊണ്ട് അതിന്റെ പരിശിഷ്ടമെന്നു വേണം പറയുവാൻ.

"സർവ്വസമ്പത്സമൃദ്ധമായ ചോഴമണ്ഡലത്തിന്റെ പ്രധാനനഗരമായ 'കാവിരിപ്പൂമ്പട്ടിന'ത്തിൽ പെരുങ്കുടി വൈശ്യകുലജാതനായ കോവലനു 'മാധവി'യെന്ന നാടകവേശ്യയിലുല്പാദിച്ചവളാണ് 'മണിമേഖല'. കോവലൻ മധുരയിൽ കൊലപ്പെട്ടതു കേട്ട മാധവി തന്റെ വേശ്യാവൃത്തിയെ വെറുത്തു ബൌദ്ധാചാര്യനായ 'അറവണ അടിക'ളെ ശരണം പ്രാപിച്ചു സത്യചതുഷ്ടയവും, പഞ്ചശീലവും ഗ്രഹിച്ചു ബൌദ്ധസംഘത്തിൽ ചേൎന്നു. മണിമേഖലമാതൃസാന്നിദ്ധ്യം കൊണ്ടു ബാല്യത്തിൽ ത

ന്നെ ബുദ്ധധമ്മങ്ങളെ ഗ്രഹിപ്പാൻ തക്ക അറിവു സ മ്പാദിച്ചു. ഇവൾ ഒരു ദിവസം മാതാവിൻെറ അനുമതി യോടെ ശ്രുതമതിയുമായി ഉദ്യാനത്തിലേക്ക പുഷ്പദുപ്പാൻ പോയി. തന്നിൽ അനുരക്തനായി അവിടെ വന്ന ഉദ യകുമാരനെ പേടിച്ചു അവിടെയുള്ള ഒരു പളുങ്കറയിൽ ഒളിച്ചിരിക്കയും അവൻപോയതിന്നുശേഷം പുറത്തുവരി കയും ചെയ്തപ്പോൾ തൻെറ കുലദൈവമായ മണിമേഖ ലാദേവി അവളെ മണിപല്ലവദ്വീപിലെത്തിച്ചു. അവി ടെയുള്ള ബുദ്ധപീഠദശനത്താൽ അതീതജന്മവൃത്താന്ത സ്മരണയുണ്ടായി. പിന്നെ ആ ദേവിയിൽ നിന്നു മൂന്നു മ ന്ത്രങ്ങൾ ലഭിച്ചതിന്നു പുറമെ പൂവ്വജന്മത്തിൽ പതിയാ യിരുന്ന ഇരാകുലൻ തന്നെയാണ് ഉദയകുമാരനെന്നും അറിഞ്ഞു. ബുദ്ധപീഠപാലികയായ ദ്വീപതിലകയോ ടൊന്നിച്ചു ഗോമുഖിപ്പൊയ്കക്ക ചെന്നു. അതിൽനിന്നു അമൃതസുരഭിയെന്ന അക്ഷയപാത്രം ലഭിച്ചു. പിന്നെ കാവിരിപ്പൂമ്പട്ടിനത്തിലേക്ക മടങ്ങി അറവണ അടിക ളെ കണ്ട് ആപുത്രന്നു മധുരയിൽവെച്ചു 'ചിന്താദേവി' അമൃതസുരഭി കൊടുത്തതും, ആതുരന്മാക്ക ദാനം ചെയ്യു ന്നതുതന്നെ ഉൽകൃഷ്ടധമ്മമെന്നുള്ളതും അദ്ദേഹം പറ ഞ്ഞു കേട്ടതിനാൽ അക്ഷയപാത്രവുമെടുത്തു വീഥിതോ റും ചെന്നു സതീശിരോമണിയായ ആതിരയോടാദ്യ ഭിക്ഷ വാങ്ങി. കായചണ്ഡികയെന്ന വിദ്യാധരവനിതയുടെ അ ത്യഗ്നിരോഗത്തെ തൻെറ പാത്രത്തിൽ നിന്നൊരു പിടി അന്നംകൊടുത്തു ശമിപ്പിച്ചു. എടുക്കുന്തോറും പാത്ര

ത്തിൽ വദ്ധിച്ചുവരുന്ന അന്നരാശികൊണ്ട് ആ നഗര ത്തിലെ 'ഉലകവറവി'യെന്ന ദേവാലയത്തിൽ വന്നുകൂ ടിയ ക്ഷുധിതന്മാരുടെ സന്തപ്പ്ണം നിത്യധമ്മമായനു ഷ്ഠിച്ചുവന്നു. അക്കാലത്തു കാമിച്ചുവന്ന ഉദയകുമാരൻ ത ന്നെ അറിയാതിരിപ്പാൻ മുൻചൊല്ലിയ കാചചണ്ഡിക യുടെ വേഷം ധരിച്ച് ആ നഗരത്തിലെ കാരാഗാര ത്തിൽ ചെന്നു തദ്വാസികൾക്കെല്ലാം അന്നം നൽകി അതിനെ ധമ്മാഗാരമാക്കി. പിന്നീടും തന്നെ തുടന്നു വന്ന ഉദയകുമാരൻ കായചണ്ഡികയുടെ പതിയായ വിദ്യാധ രനാൽ ഹതനായതു കണ്ടു കാലുഷ്യം വദ്ധിക്കുകയും സ്തം ഭേശ്വരന്റെ വാക്കിനാൽ സമാശ്വസിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ കുമാരന്റെ പിതാവായ 'മാവൺകിള്ളി'യാൽ ബന്ധനസ്ഥയാക്കപ്പെടുകയും മഹാരാജ്ഞിയുടെ അപേ ക്ഷപ്രകാരം മോചിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തതിന്നുശേഷം നാ ഗപുരത്തിൽ ചെന്നു തദധിപനായ പുണ്യരാജനോടൊ ന്നിച്ചു മണിപല്ലത്തിൽ ചെന്ന് അവനെ പീഠദശനം ചെയ്യിച്ച് അവന്റെ പൂജ്ജന്മം അറിയുമാറാക്കി. കാവി രിപ്പൂമ്പട്ടിനം കടലെടുത്തു പോയതായി ദ്വീപതിലക യിൽനിന്നറിഞ്ഞതിനാൽ വഞ്ചിപുരത്തിലേക്കു പ്രയാ ണം ചെയ്തു. അവിടെ നഗരത്തിന്നു ബഹിർഭാഗത്തിൽ സന്നിധാനം ചെയ്യുന്ന പതിദേവതയായ കണ്ണകി (ഇ പ്പോൾ ശ്രീകുരുംബേശ്വരി)യെ ദശിച്ച് അവളുടെ പൂവ്വ വൃത്താന്തങ്ങൾ കേട്ടറിഞ്ഞു. പിന്നെ അവിടെയുള്ള മത വാദികളേയും കണ്ട് അവരവരുടെ മതപ്രസ്ഥാനങ്ങളെ

ഓരോന്നായറിഞ്ഞു് ആ നഗരത്തിൽ തപം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന മാശാത്തുവാനെ കണ്ടു് അവനിൽനിന്നു പല വൃത്താന്തങ്ങളും ഗ്രഹിച്ചു. അനന്തരം അവൻെറ ചൊല്പടിക്കു കാഞ്ചീപുരത്തിൽചെന്നു് അവിടെ വിശന്നു വലയുന്ന സർവ്വപ്രാണികൾക്കും അന്നം കൊടുത്തു. അവിടെ വന്ന അറവണ അടികളെ കണ്ടു അദ്ദേഹത്തിൻെറ ധർമ്മോപദേശങ്ങൾ കേട്ടതിൽ പിന്നെ നിർവ്വാണപ്രാപ്തിക്കായി അവിടെത്തന്നെ തപം ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു'' എന്നുള്ളതാണു കാവ്യത്തിലെ ഇതിവൃത്തം.

ഈ കാവ്യം ഇതിലെ ഇതിവൃത്തത്തിൻെറ ഒരു സംക്ഷിപ്തരൂപമായ കഥാമുഖംകൊണ്ടു തുടങ്ങി 'ഇന്ദ്രോത്സവപ്രഖ്യാപനം' തൊട്ടു് 'സംസാരമോചനോദ്യോഗ'പര്യന്തമായ മുപ്പതു ഗാഥ (കാത)കളായി വിഭജിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. മേല്പറഞ്ഞ 'ഗാഥ' എന്നതിനെ തന്നെ ഈ ഗ്രന്ഥകാരനും മററു ചില കവികളും 'പാട്ടു്' എന്നും പ്രയോഗിച്ചു കാണുന്നു. സംസ്കൃതപണ്ഡിതന്മാർ 'ഗീത'മെന്ന അർത്ഥത്തിലാണു് ഇതിൻെറ പ്രയോഗമെന്നും അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. 'കാത'ക്കു് കഥയെന്നും ഒരു പക്ഷക്കാർ അർത്ഥകല്പന ചെയ്യുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിൽ ആദ്യന്തം ഒരേ വൃത്തം തന്നെയാണു് അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ഈ വൃത്തത്തിന്നു തമിഴ്സാഹിത്യഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കല്പിച്ചിട്ടുള്ള സ്ഥാനം ഏതാണ്ടു മലയാളത്തിൽ കിളിപ്പാട്ടിന്നുള്ള സ്ഥാനം തന്നെയെന്നു പറയാം. ഈ കാവ്യം ബൌദ്ധമതപ്രസക്തയായ മണിമേഖലയുടെ ചരിത്രമാകയാൽ

ഇതിൽ (ബൌദ്ധ) ആധമ്മങ്ങൾ ആദ്യന്തം എങ്ങും തുടന്നു കാണാം. പല ധമ്മങ്ങളും ഇതിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെങ്കിലും മുഖ്യമായ്കാണുന്നതു് ഒരുവൻ മനോവാക്കായ ശുദ്ധിയോടെ സവ്വജീവികളിലും സവ്ദാ കൃപാലുവായിരിക്കേണമെന്നുതന്നെയാണു്.

മണിമേഖലാകാവ്യകാരൻ, പണ്ടു മധുരയിൽ സ്ഥാപിച്ചിരുന്നതും ക്രമേണ മൂന്നു കാലങ്ങളിലായി പ്രഖ്യാതിയോടെ നടന്നുവന്നതുമായ 'മുതൽചങ്കം', 'ഇടൈച്ചങ്കം' 'കടൈച്ചങ്കം' എന്ന ആദിമദ്ധ്യാന്തതമിഴ്പണ്ഡിതസംഘങ്ങളിൽ കടൈച്ചങ്കപ്പുലവന്മാരിൽ ഒരുവനായിരുന്നു. മധുരജന്മഭൂമിയായതിനാലും കുലസംജ്ഞങ്ങളായ എട്ടുവക ധാന്യങ്ങളെ വ്യാപാരം ചെയ്തിരുന്നതിനാലും 'മതുരൈക്കുലവാണികൻ ചത്തനാർ' എന്നും സംഘത്തിൽ അരങ്ങേറുവാൻ ഓരോ കവികൾ സമപ്പിക്കുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പിഴകൾ കാണുന്തോറും ഗ്രന്ഥകാരന്മാരെ കുറ്റപ്പെടുത്തുവാനൊരുങ്ങാതെ, "ഈ വക തെറ്റുകൾ എനിക്കറിയേണ്ടതായി വന്നുവല്ലോ" എന്നു മനസ്താപപ്പെട്ടു തന്റെ തലയിൽ തല്ലുകയും, അതിനാൽ തലപുണ്ണായി ചീഞ്ഞിരിക്കയും ചെയ്തതിനാൽ, 'ചീത്തലൈ ചാത്തനാർ' എന്നും മറ്റും ഓരോ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിന്നു പ്രസിദ്ധികാണുന്നു. സാധ്വീദേവിയായ കണ്ണകിയുടെ കഥയും അവളുടെ മഹത്വവും ചെങ്കുട്ടവൻ ചേരനെ ബോധിപ്പിച്ചു് ഒരു സഖാവിന്റെ നിലയിൽ അദ്ദേഹത്തെക്കൊണ്ടു് ആ ദേവിയുടെ ക്ഷേത്ര

നിർമ്മാണവും, നിത്യപൂജാദികളും, നടത്തിച്ചതു് ഇദ്ദേഹമായിരുന്നു. ചേരനു കണ്ണകിയുടെ ചരിത്രം കേൾപ്പിക്കുന്ന സമയം അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുജനും സന്യാസം സ്വീകരിച്ച ദേഹവുമായ 'ഇളങ്കോവടികളും' അവിടെ സന്നിഹിതനായിരുന്നു. ഈ ചരിത്രത്തെ 'ചിലപ്പതികാരം' എന്ന ഉത്തമകാവ്യമാക്കിച്ചമക്കുന്നതിന്നു അടികളെ ഉദ്യമിപ്പിച്ചതു ചാത്തനാരാണെന്നു ആ കാവ്യത്തിൽനിന്നുതന്നെ തെളിയുന്നു. മേൽക്കാണിച്ച പ്രകാരം കണ്ണകീദേവിയുടെ ആലയനിർമ്മാണാദികൾ നടത്തിയ കാലത്തു സിംഹളരാജാവായ 'ഗജബാഹു' ചെങ്കുട്ടവന്റെ അതിഥിയായി വഞ്ചിപുരത്തിൽവന്നു വസിച്ചിരുന്നതായും അദ്ദേഹം സിംഹളത്തിൽ കണ്ണകീദേവിയെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു പൂജിച്ചിരുന്നതായും ചിലപ്പതികാരത്തിൽ കാണുന്നു. 'മഹാവംശ'മെന്ന സിംഹളചരിത്രത്തിൽ 'ഗജബാഹു'വെന്നു പേരുള്ള രണ്ടു രാജാക്കന്മാരെ പറഞ്ഞു കാണുന്നതിൽ ചെങ്കുട്ടവന്റെ സഖാവായി കാണുന്നതു് ഒന്നാംഗജബാഹുവായിരിപ്പാനേ ഇടയുള്ളുവെന്നും ആ ഗജബാഹുവിന്റെ കാലം ഏതാണ്ടു ക്രിസ്ത്വാബ്ദം ദ്വിതീയശതവർഷത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധമായിരിക്കേണമെന്നും കാണുന്നു. ഇതിനാൽ ഈ ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്റെ കാലവും ഇതുതന്നെയെന്നനുമാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണകാലം തൃതീയശതവർഷത്തിന്റെ പൂർവ്വാർദ്ധമായിരിക്കേണമെന്നാണു ചില ചരിത്രാന്വേഷകന്മാരുടെ പക്ഷം.

ഇതിലെ ഇതിവൃത്തം നടന്ന കാലത്തുതന്നെ ഈ

ഗ്രന്ഥകൎത്താവും ജീവിച്ചിരുന്നുവെന്നും അദ്ദേഹത്താൽ തമിഴിൽ കവനം ചെയ്യപ്പെട്ട മൂലഗ്രന്ഥം തന്നെയാണിതെന്നും ചിലപ്പതികാരത്തിൽ നിന്നെന്നപോലെ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിലെ കഥാമുഖത്തിൽനിന്നും വിശദമാകുന്നതിനാൽ ഇതു് അന്യഭാഷയിൽനിന്നു വന്നതായി ശങ്കിപ്പാനവകാശം കാണുന്നില്ല. ചിലപ്പതികാരവും മണിമേഖലയും ഓരോ മഹാകാവ്യങ്ങളാണെങ്കിലും അവയിലെ കഥാവസ്തു ഒരേ ഇതിഹാസത്തിന്റെ പൂൎവ്വാപരഖണ്ഡങ്ങളാണെന്നുള്ളതും, രചനാ, ഭാഷ, വൎണ്ണനാസാമ്യം, വ്യാകരണാദിശാസ്ത്രീയപദ്ധതി, കല്പനാശക്തി മുതലായ അംശങ്ങളിലുള്ള പരസ്പരസാദൃശ്യവും, വിമൎശനം ചെയ്യുന്നതായാൽ ഇവരണ്ടും ചേൎന്നു ഒരു മഹാകാവ്യമാണെന്നും വാദിക്കുന്നതിൽ വലിയ അബദ്ധമുണ്ടെന്നു തോന്നുന്നില്ല. രണ്ടു കവിപുംഗവന്മാരും തങ്ങളുടെ കാവ്യങ്ങളെ പരസ്പരം കേൾപ്പിച്ചതായി അവയിൽ തന്നെ കാണുന്നുണ്ടു്. ഈ വക ലക്ഷണങ്ങളാൽ രണ്ടു കാവ്യങ്ങളും പരസ്പരം പൂൎണ്ണതാപാദകങ്ങളായി നിൽക്കുന്നു. ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ നിൎമ്മാണവും വഞ്ചിനഗരത്തിൽ ഒരേ കാലത്തു നടന്നതായി ഊഹിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ നഗരം അന്നു കേരളത്തിലെ പെരുമാക്കന്മാരുടെ രാജധാനിയായിരുന്നുവെങ്കിലും ഇന്നു ഇതിന്റെ മഹിമകൾ ചരിത്രഗ്രന്ഥങ്ങളിലും നഷ്ടശിഷ്ടങ്ങളായി ചില അംശങ്ങൾ ഭൂഗൎഭത്തിലുമായി ലയിച്ചു് 'അനാഥന്നീശ്വരൻ തുണ' എന്ന നിലയിൽ 'വഞ്ചി'(തിരു-വഞ്ചി-കുളം)എന്ന ആ പുരാതന

സംജ്ഞമാത്രം ഒരു ദേവാലയത്തെ അവലംബിച്ച് ഒരു കോണിൽ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്നു.

ഏതാണ്ട് ഇരുപതുകൊല്ലങ്ങൾക്കുമുമ്പു 'ചിലപ്പതികാരം' 'മണിമേഖല' ഈ രണ്ടു പുരാതന കാവ്യങ്ങളുടെ പരിഷ്കൃതരീതിയിലുള്ള പ്രസിദ്ധീകരണത്തെപ്പററി ഒരു ഇംഗ്ലീഷുപത്രത്തിലുണ്ടായിരുന്ന നിരൂപണം വായിച്ചറിഞ്ഞു് എൻെറ പ്രിയമിത്രം പരേതനായ ഐ. എസ്സ്. നാരായണയ്യൻ ബി. എ., അവർകൾ, "ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കേരളചരിത്രത്തിൻെറ പുരാതനമായ ചില അംശങ്ങളടങ്ങീട്ടുണ്ട്; നിങ്ങൾ അവരണ്ടും വരുത്തി വായിക്കേണ്ടതാണ്." എന്നു എന്നോടുപദേശിക്കുകയും എനിക്കതിൽ ആസക്തി ജനിക്കയും ചെയ്കതിനാൽ ആ രണ്ടു ഗ്രന്ഥങ്ങളും വരുത്തി വായിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒരിക്കൽ വി. കെ അച്ച്യുതമേനോൻ ബി. എ. എൽ. ടി., അവർകളുമായുണ്ടായ സംഭാഷണത്തിൽ പ്രസംഗവശാൽ ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചും ഞാൻ ചില വിഷയങ്ങൾ പ്രസ്താവിക്കയുണ്ടായി. അതിൻെറ ഫലമായി ഈ ഗ്രന്ഥങ്ങളെ ഭാഷാന്തരം ചെയ്വാനായി അദ്ദേഹം എന്നെ ചുമതലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു. ഒരു സംവത്സരം കഴിഞ്ഞിട്ടും കാര്യാന്തരപരതന്ത്രനായ എനിക്ക് ആ പ്രവൃത്തിയിൽ ഏപ്പെടുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. പിന്നീടു 1101 മീനത്തിൽ നേരിട്ടു കണ്ട സന്ദർഭത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഇഷ്ടസിദ്ധി പ്രതിരോധിയായി എന്നെ ബാധിച്ചിട്ടുള്ള ഔദാസീന്യപിശാചികയുടെ ഉച്ചാടനമന്ത്രപ്രതിമമായി

ഭാഷാപരിഷ്കരണകമ്മററി സിക്രട്ടറിയുടെ നിലയിൽ കത്ത പത്രമെഴുതിത്തരികയും ചെയ്തു. ഈ നിലയിലാണു് ഈ ഭാഷാന്തരീകരണത്തിൽ എന്റെ പ്രവേശനമുണ്ടായതു്.

ഇതു മൂലത്തിന്റെ ഒരു നേരുതൎജ്ജമതന്നെയെന്നിരിക്കിലും അത്യാവശ്യകമല്ലെന്നു കരുതി അവിടവിടെ അല്പാല്പം ചില അംശങ്ങളെ ഉപേക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ടു്. വായനക്കാൎക്കു രസാവഹമായിരിപ്പാനും ദ്രാവിഡകാവ്യപദ്ധതിയിലുള്ള വിശേഷങ്ങളെ അല്പാല്പം പ്രദൎശിപ്പിപ്പാനുമായി മിക്കഗാഥകളിലും ചില വൎണ്ണനകൾ, സുഭാഷിതങ്ങൾ മുതലായവയെ മൂലത്തിൽനിന്നു നേരെ തൎജ്ജമചെയ്തു പദ്യങ്ങളായിത്തന്നെ ചേൎത്തിട്ടുമുണ്ടു്. കഥാപുരുഷന്മാരുടെ നാമധേയങ്ങളിൽ സംസ്കൃതതത്ഭവങ്ങളായികാണുന്ന ചുരുക്കംചിലതിനെ മാത്രം അവയുടെ തത്സമങ്ങളാക്കിയും ചില സംജ്ഞാപദങ്ങളെ യുക്തമെന്നു കാണുന്നിടത്തു് അൎത്ഥഭേദം വരാതെ ഭാഷാന്തരംചെയ്തും പ്രയോഗിച്ചിട്ടുണ്ടു്. സാംഖ്യബൌദ്ധാദിദൎശനങ്ങളുടെ പ്രതിപാദനങ്ങളിൽ ശാസ്ത്രീയങ്ങളായ ദ്രാവിഡപദങ്ങൾക്കു പകരം കേരളഭാഷാഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പ്രയോഗിച്ചുവരുമാറുള്ള സംസ്കൃതപദങ്ങളെത്തന്നെ ഒട്ടുമുക്കാലും അംഗീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. 27-ം, 30-ം, ഗാഥകൾ ആമൂലം ദാൎശനികതത്വപ്രതിപാദകങ്ങളും, ദുൎവ്വിജ്ഞേയങ്ങളുമാണെന്നിരിക്കിലും അവയെ കഴിയുന്നതും സുഗമമാക്കിത്തീൎത്തിട്ടുണ്ടു്. 29-ാം ഗാഥയിലെ ദാൎശനികമായ അംശത്തെമാത്രം തൎജ്ജമചെയ്യാതെ

വിട്ടിരിക്കുന്നു. ഈ അംശം ഇന്നത്തെ ദാശ്നികന്മാരാൽ ദുർഗ്രാഹ്യമാണെന്നു പല പണ്ഡിതന്മാരും ഐകകണ്ഠ്യേന അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു.

ഈ പരാവർത്തനത്തിൽ ഒരാപ്തമിത്രത്തിന്റെ നിലയിൽ നിർബ്ബന്ധപൂർവ്വകം എന്നെ പ്രേരിപ്പിച്ച് അപ്പപ്പോൾ വേണ്ടുന്ന ഉപദേശങ്ങൾ തന്നു ഗ്രന്ഥസമാപ്തിയെ പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്ന വി. കെ. അച്യുതമേനോൻ ബി. എ. എൽ. ടി., അവർകളോടും ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ ചരിത്രസംബന്ധമായ ചില അംശങ്ങളെ ശേഖരിച്ചു തന്നു പലപ്രകാരത്തിലും എന്നെ ഉത്സാഹിപ്പിച്ച എൻ. ജി. ശ്രീനിവാസയ്യർ എം. എ. എൽ ടി, അവർകളോടും എനിക്കുള്ള നിർവ്യാജമായ കൃതജ്ഞതയെ ഇവിടെ പ്രകടിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ഈ വിവർത്തനം ആരംഭിച്ചതു മുതൽ ഈ ആവശ്യത്തിനുള്ള ഗ്രന്ഥാന്തരപരിശോധനയിലും മറ്റും പങ്കുകൊണ്ടും ഇതു മുഴുവൻ ഒന്നുരണ്ടു വട്ടം പകർത്തെഴുതിയും നിരന്തരമായി എന്നെ സഹായിച്ചുവന്ന എന്റെ സഹോദരപുത്രനും വിനീതശിഷ്യനുമായ പി വിശ്വനാഥൻനായരും എന്റെ അഭിനന്ദനത്തിനു പാത്രമായിട്ടുണ്ടെന്നുള്ളതും ഇവിടെ പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്. ഈ അപൂർവ്വഗ്രന്ഥത്തെ ഭാഷാന്തരം ചെയ്തു തങ്ങളുടെ മുമ്പാകെ സമർപ്പിപ്പാൻ ഉദ്യമിപ്പിച്ച ഭാഷാപരിഷ്കരണകമ്മിററിക്കും ഞാൻ ഏററവും വന്ദനം പറഞ്ഞുകൊള്ളുന്നു.

കാവേരിയെപ്പോലെ മലനാട്ടിൽ പിറന്നു തമിഴ്നാട്ടിനെ അലങ്കരിക്കുന്ന ഈ കാവ്യരത്നത്തെ ജന്മഭൂമിയിലേക്കാനയിച്ചു സഹോദരന്മാരും കാലാതിപാതത്താൽ അപരിചിതന്മാരുമായ കേരളീയൎക്ക് പരിചയപ്പെടുത്തിക്കൊടുത്താൽ കൊള്ളാമെന്നുള്ള ആഗ്രഹത്തിന്മേലാണു ഞാൻ ഈ വിവൎത്തനത്തിന്നു തുനിഞ്ഞതു്. ഞാൻ ശുദ്ധമലയാളിയും ഈ മൂലഗ്രന്ഥം ദ്രാവിഡ പ്യം പ്രൌഢവുമാകയാൽ ഇതിൽ എന്റെ പാണ്ഡിത്യക്കുറവിനാലോ മററാ വല്ല സ്ഖലിതങ്ങളും വന്നു പോയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അവയെ സദയം ക്ഷമിച്ചുകൊള്ളേണമെന്നു പ്രാജ്ഞന്മാരായ മഹാ ജനങ്ങളോടു പ്രാൎത്ഥിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

എന്നു

പി. നാരായണൻ നായർ

പരിഭാഷകൻ.

ശുദ്ധിപത്രം.

ഭാഗം	വരി	അശുദ്ധം	ശുദ്ധം.
9	5	ദിവോദ്യാന	ദിവ്യോദ്യാന
10	9	അഞ്ജന	അഞ്ജുന
31	14	അിനന്ധ	അന്ധ
34	8	ഭൃതവാസി	ഭൂവാസി
,,	9	വൃത്താന്തം	വൃത്തം
41	16	ഇരാകലാൻ	ഇരാകലൻ
44	12	വരവശ	പരവശ
50	9	ബാധ	ബാധാ
51	1	പകിനൊന്നാം	പതിനൊന്നാം
52	4	ആ പുത്ര	ആപുത്ര
66	8	അപന്റെ	അവന്റെ
68	22	കമ്മലത്താൽ	കമ്മ്ബലത്താൽ
71	16	സാദ്ധ്പാഹ	സാത്മ്വാഹ
72	21	പരിണാമ	പരിമാണ
73	18	ഹസ്ത്യഗ്നി	അത്യഗ്നി
80	8	യുലലത്തി	യുലത്തി
,,	9	നിവത്ത	നിവൃത്ത
81	8	ആനത്തീയെന്ന	അത്യഗ്നിയെന്ന
,,	25	ഹസ്ത്യഗ്നി	അത്യഗ്നി

ഭാഗം	വരി	അശുദ്ധം	ശുദ്ധം.
84	7	ഹസ്ത്യഗ്നി	അത്യഗ്നി
91	1	ഇരുപത്തൊന്ന:ം	ഇരുപത്തൊന്നാം (ഗാഥ
98	1	ഇരുപത്തൊന്ന	ഇരുപത്തൊന്നാം
,,	4	പത്തെ ടേഴം	പത്തൊടേഴം
100	18	തള്ളണ	തള്ളേണ
,,	,,	യുലകം	യുലകി
101	4—5	യവ്വന	യൌവന
105	28	ചൈതിന്യ	ചൈതന്യ
108	2	നിർവാഴ്ത്തി	നിർവീഴ്ത്തി
117	5	തനിയും	തനിയെ
121	7	ചൈല്യ	ചൈത്യ
128	16	ശംഭവിക്ക	സംഭവിക്ക
129	10	അനുസമുദായം	അണുസമുദായം.
130	20	വിളിക്കും	വിളയിക്കും.
,,	28	പ്രാരാബ്ധ	പ്രാരബ്ധ
131	4	മഹത്വ	മഹത്ത്വ
136	11	ചൈല്യത്തെ	ചൈത്യത്തെ
139	5	ദേവിയും	ദേവിയേയും
142	11	രചതാദി	രജതാദി
,,	15	സിദ്ധിച്ചു മരിക്കുന്നു	സിദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു
144	12	സ്കണ്ടങ്ങളും	സ്കന്ധങ്ങളും

ഭാഗം	വരി	അശുദ്ധം	ശുദ്ധം
146	5	നിലയിരിക്കന്നേു	നിലയിലിരിക്കന്നേു
,,	7	ഷഡായനങ്ങൾ	ഷഡായതനങ്ങൾ
147	9	പൃവ്വ	ഷൃവ്വ
,,	16	ഉപാലംഭം	ഉപാലംഭം.
149	11	ത്രവം	ത്രവം.
,,	19	ഷ ഡവ്യവഹാര	ഷഡ്വ്യവഹാര
150	24	വിവോജക	വിയോജക
151	5	ചതുപ്പയ	ചതുഷ്ടയ
152	6	ദ്ധ്യാനിക്ക	ധ്യാനിക്ക
,,	12	മൈത്ത്രിയെ	മൈത്രിയെ
,,	25	മൈത്ര്യാദി	മൈത്ര്യാദി
153	5	ശേഖാസി	ദേശവാസി
154	6	മൈത്ര്യാദി	മൈത്ര്യാദി
,,	18	തപപ്രഭാവം	തപഃപ്രഭാവം

ശ്രീ

മണിമേഖല.

കഥാമുഖം.

ബാലദിവാകരൻതന്നെയും വെല്ലും ശ്രീ
കോലം തൻകാന്തി പൂണ്ടുകൊണ്ടു്
ചേലാന്ന ചെഞ്ചിടഭാരത്തിൻ ദീധിതി
ജാലവും നീളെ പ്പരത്തി നിന്നാൻ
ഉന്നതമാകിന പൊന്മലതന്മുടി
തന്നിൽ നിന്നുമ്പൊടെഴുന്നരുളി
നിർമ്മായം ദക്ഷിണദിക്കിന്നണഞ്ഞോരു
ജംബുവാം ദ്വീപമമർന്ന ദേവി
ജംബൂഭഗവതി ജംബൂതരുതലം
തന്നിലമർന്നു മരുവും നാളിൽ
മുഷ്കരന്മാരായ ദാനവന്മാരുടെ
ധിക്കാരമേറ്റും പൊറുക്കാഞ്ഞയാൽ
അന്തലണഞ്ഞു തള്ളുന്ന ചമരെഞ്ഞാരേ
പൃഥ്വിയായുള്ളോരു ദേവിതന്റെ
വൃത്താന്തം കേട്ടു കനിഞ്ഞു മനമതിൽ
ഖേദമദം വൈരം മുഴുക്കയാലേ

'ജംബു'വെന്നുള്ളോരു നാമവും കയ്ക്കൊണ്ടു
ശമ്പാപതി തന്നിൽ വാണരുളി
മാർത്താണ്ഡഗോത്രത്തിൽ ജാതനായെങ്ങുമേ
കീർത്തി വളർന്നൊരു ചോഴമന്നൻ
'കാന്തനെ'ന്നുള്ള നാമം പുകഴ്ന്നവൻ
കാന്തിമാൻ വീരൻ കൃപാംബുരാശി
ശോഷമകന്നു വിളവുകളെന്നും ത-
ന്നാഴിയിലേറിച്ചമഞ്ഞിടുവാൻ
അഗസ്ത്യമുനി വരുത്തേണമെന്നോർത്തു
കുംഭോത്ഭവനാകും മാമുനിയെ
കമ്പിട്ടു കേൾപ്പിച്ചു കാര്യമങ്ങവ-
നമ്പോടനുഗ്രഹം വാങ്ങിക്കൊണ്ടാൻ.
അന്നേരമമ്മുനി തന്റെ കമണ്ഡലു
തന്നിലടങ്ങി മരുവിടുന്ന
പുണ്യനദിയായ കാവേരിയാം നദി
തിണ്ണമൊഴുകിപ്പരന്നു പൊങ്ങി.
ദക്ഷിണദിക്കിന്നഭിമുഖമായ് ചെന്നു
പുക്കിതു ശമ്പാപതിക്കരികെ
പൊങ്ങിത്തിളങ്ങുന്നോരോളങ്ങൾ തള്ളിക്കൊ-
ണ്ടങ്ങിനെ കാണായ വാഹിനിയെ
സമ്പന്നമാം തപം കയ്ക്കൊണ്ടു നിത്യവും
ശമ്പാപതിയെന്ന നാമത്തെയും
കൊണ്ടങ്ങു മേവുന്ന ജംബൂഭഗവതി
കണ്ടു കുതൂഹലം പൂണ്ടുടനെ

കഥാമുഖം

ദിവ്യനദിതന്നെ ച്ചെന്നങ്ങെതിരേറ്റു
ഭവ്യമാംവണ്ണം പറഞ്ഞാളേവം.
"മന്ദാകിനി! ശുഭേ! വന്നാലുമിങ്ങു നീ
നിന്നുടെ സംഗം മേസൗഖ്യമായി
മന്നിൽ മഹിമ കലർന്നുള്ള തീർത്ഥങ്ങൾ-
ക്കിന്നൊരു ദീപം നീയെന്നു ചൊൽവൂ."

എന്നപ്പോൾ കാവേരി തന്നെ പ്പിരിയാതെ
നിന്നുള്ള താപസൻ ചൊന്നാനേവം.

"ജംബൂവെന്നെങ്ങും പുകൾക്കൊള്ളും ദേവിയെ
സ്സമ്മാനിക്കണം കവേരകന്യേ!
വന്ദ്യയാണെന്നും നിനക്കിവളെന്നതും
നന്നായുറപ്പിച്ചു കൊൾക വേണം.

പേരാളും ഭാരതഭൂമിയിലെങ്ങുമേ
ധാരാളമായിപ്പരിലസിക്കും
വീരന്മാരായുള്ള ചോളഭൂപാലന്മാർ
പാരാതെ പോറ്റും കുലദൈവതം

പാരാളും മന്നവൻ ധർമ്മം ത്യജിക്കയാൽ
വാരിദം വൃഷ്ടി പൊഴിക്കാഞ്ഞിലും
വാരിപ്രവാഹത്തിന്നൂനം കലരാതെ
പേരാർന്നിടും തമിഴ് ദേവിതാനും;"

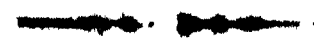
ചാലേ വണങ്ങിനിന്നപ്പോൾ പുരാതന-
കാലത്തു വാണരുളുന്ന ദേവി
കാലിന്മേൽ കാലുമണച്ചിരുന്നാൾക്കൊമ്പിൽ
കോലും കുതൂഹലം പൂണ്ടു ചൊന്നാൾ.

"കാലത്തിനൊത്തുള്ള ഭോഗങ്ങളെ നൽകം
ശ്രീമതാമാൻ വിളങ്ങുന്നോരു
ഭവ്യങ്ങളാം മഹാരാജികരാദിയാം
ദിവ്യഭവനങ്ങളാറുണ്ടല്ലോ
നിഷ്കാമകർമ്മികളായുള്ള മാനവ-
ർക്കാകുന്നലോകമിരുപതുണ്ട്.
ആയവയാർ നാമം ചൊല്ലിടുകിൽ ബ്രഹ്മ-
കായികലോകം മുതലായുള്ളു.
ഇങ്ങിനെ സർവ്വപ്രപഞ്ചത്തിൻ ബീജഭൂതം
പങ്കജഭവൻ ചമച്ച കാലം
ശമ്പാവതിയെന്നു പാരിൽ പ്രസിദ്ധമാ
യെൻ പേർ പുകഴ്മിപ്പുരത്തിനത്തെ
തന്ന മദ്ധ്യയത്തിലാക്കിച്ചമച്ചു നീ
ധന്യേ! ചിരകാലം വാഴ്ക"യെന്നവൻ.
അന്നു തുടങ്ങി ഞാൻ 'കാവേരി'പട്ടണ
മെന്നുള്ള നാമത്തെ പൂണ്ടുകൊണ്ടു
മുന്നമേ പേർ പെററു നിന്നൊരു തൽപുരം
മന്നിൽ സമൃദ്ധമായ്വന്നു പിന്നെ.

ഇങ്ങിനെ ശമ്പാവതിയെന്നും കാവിരിപ്പൂമ്പട്ടിനമെന്നും നാമധേയങ്ങളോടുകൂടിയതും പുരാതനവുമായ പുരവരത്തിൽ ശതമഖമഹോത്സവം നടത്തിയതും, ചിത്രാപതി ചിത്തചാഞ്ചല്യം കലർന്നു വസന്തമാലയുടെ വഴിക്കു മാധവിയോടു നാഗരികവാദമറിയിച്ചതും, മണിമേഖല പൂവറുപ്പാൻ പുഷ്പവാടിയിൽ ചെന്നപ്പോൾ യുവരാജകുമാ

രൻ അവിടെ വന്നതായി കണ്ടു ശേഷം സ്ഫടികാഗാര
ത്തിലുൾപ്പുക്കതും, അതു കണ്ടു കുമാരൻ ഭഗ്നാശനായി
പോയശേഷം മണിമേഖലാദേവി പ്രത്യക്ഷീഭവിച്ചു മ
ണിമേഖലയെ മണിപല്ലവത്തിലേക്ക കൊണ്ടുചെന്നു വി
ട്ടതും ഉപവനത്തിൽ വന്ന ശ്രുതമതിയുടെ ഉറക്കമുണർ
ത്തിയതും, മണിപല്ലവത്തിൽ സ്വപ്നോത്ഥിതയായ മണി
മേഖല വിശദിനിയിൽ ഏകാകിനിയായുഴലുമ്പോൾ
ദേളിവാനുള്ളോരു മണിപീഠത്തെ കണ്ടു പൂർവ്വജന്മവൃത്താ
ന്തമറിഞ്ഞതും, അവിടെ മണിമേഖലാദേവി ആവിർഭവി
ച്ചു ചിത്താശോകമകലുംവണ്ണം മന്ത്രോപദേശം ചെയ്തതും,
ദ്വീപതിലകയുടെ സാഹായ്യത്താൽ ദിവ്യമായ പാത്രം
ലഭിച്ചതും, പാത്രലാഭാനന്തരം പട്ടണത്തിലേക്ക മടങ്ങി
വന്ന മാധവിയോടും ശ്രുതമതിയോടും കൂടി ആരവണ
അടികളെ ചെന്നു വണങ്ങിയതും, ആ പാത്രത്തിന്റെ മഹി
മയും അവന്നു ചിന്താദേവിയിൽ നിന്നുള്ള പാത്രലാഭ
വും അടികൾ അവളെ കേൾപ്പിച്ചതും, ആ പാത്രം മ
ണിമേഖലക്കു കിട്ടുകയാൽ അവൾ പാത്രഹസ്തയായി
ഈ നഗരത്തിലെ തെരുവുകളിൽ ഭിക്ഷയേററതും, പതി
വ്രതകൾ പാത്രത്തിൽ ഭിക്ഷാന്നമേകിയതും, കായച
ണ്ഡികയുടെ ജഠരാഗ്നിരോഗം ശമിപ്പിച്ചു ദേവാല
യം പുക്കതും, അതുകേട്ടു രാജകുമാരൻ അവിടെ ചെന്നതി
നാൽ അവൾ കായചണ്ഡികയുടെ വേഷം ധരിച്ച് അ
വന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽ നിന്നു മറിച്ചുന്ന കാരാഗാരം ധർമ്മാ
ഗാരമാക്കിയതും, കായചണ്ഡികയെന്നു കരുതി കാഞ്ച

നൻ അവളെ പിരിയാതെ തുടൻചെന്ന രാജകുമാരനെ
ഖഡ്ഗത്തിന്നിരയാക്കിയതും, മഹാരാജ്ഞിക്കഴൽ പിണ
ഞ്ഞതും, സ്വംഭേശ്വരൻ കുമാരവധം തെളിയിച്ചതും, മ
ന്നവൻ മണിമേഖലയെ ബന്ധനാലയത്തിലാക്കിയതും
അവൾ രാജ്ഞിക്കു ധൎമ്മോപദേശം ചെയ്തു് ആ പുത്ര
ന്റെ രാജ്യത്തിൽ ചെന്നു അവനോടുകൂടി മണിപല്ലവം
പ്രാപിച്ചതും, അവിടെ നിന്നു താപസവേഷം പൂണ്ടു വ
ഞ്ചിനഗരം പൂകിയതും പരമാൎത്ഥതത്വഗ്രഹണത്തിന്നാ
യി ആചാൎയ്യന്മാരുടെ മതവാദം കേട്ടതും, പിന്നെസ്വ
സ്വരൂപം പൂണ്ടു കാഞ്ചീപുരത്തു ചെന്നു അമ്മമാരെയും
അടികളെയും കണ്ടുവന്ദിച്ചതും, തപോവേഷം പൂണ്ടു ധ
ൎമ്മമറിഞ്ഞു ഭവബന്ധം നീങ്ങുവാനായി വ്രതാനുഷ്ഠാനം
ചെയ്തതും, ഇളംകോവടികളെ കേൾപ്പിപ്പാനായി പത്ഥ്യ
മയങ്ങളായ മുപ്പതു ഗാഥകളടങ്ങിയതും, 'മണിമേഖല
യുടെ സന്ന്യാസം' എന്നുകൂടി പേരുള്ളതുമായ 'മണിമേഖ
ലാ' കാവ്യം കുലവാണികൻ 'ചാത്തൻ' തമിഴിൽനിൎമ്മാ
ണം ചെയ്തു.

മണിമേഖല.

ഒന്നാം ഗാഥ.

ഇന്ദ്രോത്സവപ്രഖ്യാപനം

ചോഴമണ്ഡലത്തിൽ കാവേരീനദി കടലോടു സംഗമിക്കുന്ന പ്രദേശത്തു വിഖ്യാതന്മാരായ ചോഴരാജാക്കന്മാരുടെ പുരാതനരാജധാനിയായ കാവിരിപ്പൂമ്പട്ടിനത്തിൽ പെരുങ്കുടി വൈശ്യകുലത്തിൽ പിറന്ന കോവലൻ കുലമുറെക്കൊത്തവണ്ണം കന്നകയെന്ന കുമാരിയെ വെട്ടതിനുശേഷം നാട്യവിദഗ്ദ്ധയായ മാധവിയെന്ന വേശ്യക്കു വശംവദനായി ഏതാനും കാലം നയിച്ചതിനാൽ മണിമേഖലയെന്ന ഒരു പുത്രിയുണ്ടായി. പിന്നെ കാൎയ്യാന്തരവശാൽ പാണ്ഡ്യരാജധാനിയായ മധുരാപുരിയിൽ ചെന്നുചേൎന്ന അവനെ രാജകല്പനപ്രകാരം അവിടെ വെച്ചു കൊലപ്പെടുത്തി. കോവലന്റെ മരണവൃത്താന്തശ്രവണത്താൽ മാധവി തന്റെ വേശ്യാവൃത്തിയെ വെറുത്തു ബുദ്ധഗുരുവൎയ്യനായ അറവണസ്വാമികളെ ശരണം പ്രാപിച്ചു ബുദ്ധമതധൎമ്മങ്ങളനുഷ്ഠിച്ചു വന്നതിനാൽ ബാല്യം മുതല്ക്കുതന്നെ മണിമേഖലക്കും ബൌദ്ധധൎമ്മങ്ങളിൽ അഭിരുചി ജനിക്കുന്നതിന്നിടയായി.

പൂൎവ്വകാലത്തിൽ കാവിരിപ്പൂമ്പട്ടിനത്തിൻെറ അഭ്യു
ന്നതിക്കായി പ്രയത്നിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അഗസ്ത്യമുനിയു
ടെ ആജ്ഞപ്രകാരം ചെമ്പിയൻ എന്ന ചോഴൻ ഇന്ദ്ര
നോടപേക്ഷിച്ചനുമതിവാങ്ങി ആ നഗരത്തിൽ നടത്തി
വന്നതും പിൻഗാമികളായ രാജാക്കന്മാരാൽ പരമ്പരയാ
യി നടത്തപ്പെട്ടുവരുന്നതും ഇരുപത്തെട്ടു നാൾ കൊണ്ടാ
ടിവരാറുള്ളതുമായ ഇന്ദ്രോത്സവം നടത്തുവാൻ നഗരവാ
സികളായ സൎവ്വമതസ്ഥന്മാരും പ്രമാണികളും ഒത്തുകൂടി
ഇങ്ങിനെ ആലോചിച്ചുറച്ചു "നാം ഇന്ദ്രോത്സവം മുട
ക്കരുതു്. മുടക്കിയാൽ പണ്ടു് മുചുകുന്ദ ചക്രവൎത്തിക്കു
ദൈത്യന്മാരുടെ താമസാസ്ത്രപ്രയോഗത്താൽ ബാധിച്ച
ദീൎഘനിദ്രാക്ലേശത്തെ നീക്കുവാൻ മഹേന്ദ്രാജ്ഞാകരനാ
യി ഭൂലോകത്തിൽവന്നു സ്വകൃത്യനിൎവ്വഹണാനന്തരം ഈ
നഗരത്തിൽ നാളങ്കാടിത്തെരുവിൽ സന്നിധാനം ചെയ്തു
ബലിപൂജകൾ കയ്ക്കൊണ്ടുവരുന്ന "നാളങ്കാടിബ്ഭൂതം"
ചില ബാധകൾ ചെയ്യും. കപടവേഷധാരികളായും മ
റ്റും പരദ്രോഹം ചെയ്തുവരുന്ന പാപികളെ തൻെറ പാ
ശത്താൽ ബന്ധിച്ചു കൊന്നു ഭക്ഷിച്ചു നഗരരക്ഷ ചെയ്തു
വരുന്ന ഈ "ചതുഷ്പഥഭൂതം" ഈ നഗരം വിട്ടു നീങ്ങുക
യും ചെയ്യും. ആകയാൽ നാം ഈ ഉത്സവത്തെ ആഘോ
ഷിച്ചു നടത്തുക തന്നെ വേണം" സൎവ്വസമ്മതമായി നി
ശ്ചയിച്ചു ഉത്സവാരംഭം പറയടിച്ചു നഗരവാസികളെ
അറിയിപ്പാനായി പറയനെ വരുത്തി ആജ്ഞാപിച്ചു. അ
വൻ വജ്രകോഷ്ഠത്തിൽ ഇരിപ്പുള്ളതായ പെരുമ്പറയെടു

ണ്ടു് ആനക്കഴുത്തിലേറി ഒന്നാമതായി നഗരത്തെ വാഴ്ത്തി സ്തുതിച്ചു യഥായോഗ്യം വിജ്ഞാപനം ചെയ്തു. "മേഘങ്ങൾ മാസംതോറും മുമ്മൂന്നുമഴ പൊഴിക്കുമാറാകട്ടെ! രാജശാസനങ്ങൾ നിർബ്ബാധം നിറവേറുമാറാകട്ടെ! വിജ്ഞന്മാരായ മഹാജനങ്ങളെ! ഇവിടെ ഇന്ദ്രോത്സവം ഘോഷിക്കുമ്പോൾ സർവ്വദേവന്മാരും സ്വർല്ലോകം വെടിഞ്ഞു് ഈ നഗരത്തിൽ സന്നിഹിതന്മാരാകുമെന്നാണു വൃദ്ധന്മാരുടെ മതം. അതിനാൽ രാജവീഥികളിലും ചത്വരങ്ങളിലുമെന്നല്ല മറ്റെല്ലായിടങ്ങളിലും പൂർണ്ണകുംഭങ്ങൾ, സ്വർണ്ണപ്രതിമകൾ, മംഗളപ്രതിമ, ദീപാവലികൾ മുതലായവ നിരത്തുവിൻ. കുലക്കവുങ്ങു്, കുലവാഴ, കരിമ്പു്, വഞ്ചിക്കൊടി, പുഷ്പവല്ലി മുതലായവകൊണ്ടലങ്കരിപ്പിൻ. സ്തംഭങ്ങളിൽ മുത്തുമാലകൾ തൂക്കുവിൻ. വീഥികളിലും, മന്ദിരങ്ങളിലും, പഴയമണൽ നീക്കി പുതുമണൽ പരത്തുവിൻ. മാടഗോപുരാദികളിൽ കൊടിക്കൂറകൾ കെട്ടുവിൻ. ശിവാലയം തൊട്ടു ചതുഷ്ഭൂതകോഷ്ഠാന്തമുള്ള സർവ്വദേവസന്നിധാനങ്ങളിലും ഭദ്രദീപാലങ്കാരനൈവേദ്യാദികൾ നടത്തുവിൻ. ധർമ്മജ്ഞന്മാരെ! നിങ്ങൾ മണ്ഡപങ്ങളിലും ദേവായതനങ്ങളിലും ചെന്നു ധർമ്മോപദേശപ്രസംഗങ്ങൾ നടത്തുവിൻ. മതവാദികളേ! നിങ്ങൾ വിദ്യാമണ്ഡപത്തിൽ അത്യന്താനുരൂപങ്ങളായ സ്ഥാനങ്ങളെ അലങ്കരിച്ചു മതവാദങ്ങൾ ചെയ്യുവിൻ ആരിലും കോപവും വൈരവുമില്ലാതിരിപ്പിൻ." ഇങ്ങിനെ പെരുമ്പറയടിച്ചു പട്ടണത്തിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിലും ഇന്ദ്രോത്സവത്തെ വിജ്ഞാപനം ചെയ്തു.

രണ്ടാം ഗാഥ.

നാഗരികോക്തി.

കാവിരിപ്പൂമ്പട്ടിനത്തിൽ ഇന്ദ്രോത്സവം ആരംഭിച്ചു. മാധവിക്കു നാട്യവിദ്യയിലുള്ള നൈപുണ്യം പ്രസിദ്ധമായിരുന്നതിനാൽ നഗരത്തിൽ നടന്നുവരുമാറുള്ള ഉത്സവാദികളിലെല്ലാം മാധവിയുടെ നാട്യപ്രയോഗം കഴിച്ചുകൂടാത്തതായിരുന്നു. കീഴ്നടപ്പനുസരിച്ചു മണിമേഖലയും മാധവിയും ആട്ടത്തിന്നു വന്നുചേരായ്കയാൽ നാഗരികന്മാർ ചെയ്ത ആക്ഷേപം നിമിത്തം മാധവിയുടെ മാതാവായ ചിത്രാപതി വയന്തമാലയെ വരുത്തി ഈ വിവരം മാധവിയോടറിയിപ്പാൻ പറഞ്ഞയച്ചു. അവൾ തന്റെ തോഴിയായ മാധവി മണിമേഖലയോടൊരുമിച്ചിരിക്കുന്ന മലർമണ്ഡപത്തിൽ ചെന്നു വ്രതാനുഷ്ഠാനക്ലേശത്താൽ വാടിയുലഞ്ഞ മാധവിയെ ദയനീയമായ വിധത്തിൽ കണ്ട് അവളോടിങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. "നീയും മണിമേഖലയും ഉത്സവത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളാതെ നിങ്ങളുടെ കുലധർമ്മത്തിന്നു വിരുദ്ധമായ തപശ്ചര്യയിൽ കാലം നയിച്ചുവരുന്നത് ഈ പട്ടണവാസികളുടെ അതിയായ അപ്രീതിക്കു കാരണമായ്ത്തീർന്നിരിക്കുന്നു." മാധവി പറഞ്ഞു. "ഭർത്താവു കൊലപ്പെട്ടുപോയതുകൊണ്ടുണ്ടായ കോപാവേശം സഹിക്കവയ്യാതെ മധുരാപുരിയെ ഭസ്മീകരിച്ച പതിദേവതയായ കണ്ണകീദേവിയുടെ കുമാരി മണിമേ

ഖല തപശ്ചര്യയിലിരിക്കത്തക്കവളാകാതെ എത്രയും നികൃഷ്ടമായ വേശ്യാവൃത്തിക്കുതകുന്നവളല്ലായ്കയാൽ അവിടെ വരുന്നതല്ല ഞാൻ ഇവിടെ വന്നു ബൌദ്ധാചാര്യനായ അറവണസ്വാമികളെ വണങ്ങി എന്റെ പ്രാണനാഥൻ മധുരയിൽ വധിക്കപ്പെട്ടതിനാലും മററുമുള്ള മനഃക്ലേശത്തെ നിവേദനം ചെയ്തു മുറയിടുകയാൽ അദ്ദേഹം—

"ജന്മമല്ലോ ദുഃഖകാരണ മൂഴിയിൽ
ജന്മമില്ലെന്നാകിലാനന്ദമെത്രയും
സംഗത്തിനാൽ ദുഃഖമത്രേ ഫലം ദുഃഖം
സംഗമററിടിലാനന്ദം പരം നൃണാം"

എന്നുള്ള സംഗാസംഗഫലത്തെയും, അഹിംസാ, അസ്തേയം, അപേയം, അവിതഥം, അകാമം, എന്നീ പഞ്ചശീലത്തെയും എനിക്കുപദേശിച്ചു് ഇവയെ ദൃഢമായനുഷ്ഠിച്ചുകൊള്ളണമെന്നരുളിച്ചെയ്തു് എന്നെ തപോമാർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിച്ചിരിക്കയാൽ ഞാനും അവിടെ വരേണ്ടവളല്ല * ഈ വിവരം എന്റെ തോഴിമാരോടും മാതാവിനോടും അറിയിക്കുക." വയന്തമാല ദുർല്ലഭമായ മാണിക്യക്കല്ലിനെ കടലിൽ കളഞ്ഞവളെപ്പോലെ നിസ്സംജ്ഞയായി ചിത്രാവതിയുടെ സമീപത്തിലേക്കുമടങ്ങി.

മൂന്നാം ഗാഥ.

പൂഞ്ചോലാപ്രവേശം.

—

മാധവി വസന്തമാലയോടു പറഞ്ഞ വൃത്താന്തങ്ങൾ കേട്ടമാത്രയിൽ അപാരമായ സംസാരബന്ധത്തിൽ വൈരാഗ്യം നേരിടുവാൻ തക്ക പുണ്യപരിപാകം പ്രാപ്തമായിരുന്ന മണിമേഖലയുടെ ശ്രവണങ്ങൾക്ക തന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാരായ കണ്ണകിയും കോവലനും മധുരയിൽവച്ചു രോദ്രസംഭവം തപ്തനാരാചനിഭമായി പരിണമിക്കയും അനിർവാച്യമായ സന്താപഭാരത്താൽ അവിരതമൊഴുകുന്ന അശ്രുക്കളുടെ പതനംകൊണ്ടു താൻ കെട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്ന പുഷ്പമാലയെ നനച്ചു കളഞ്ഞു ഇടങ്ങുകയും ചെയ്തപ്പോൾ മാധവി കണ്ണീർ തൂകി ഒരുവിധം അവളെ ആലിംഗനം ചെയ്തുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു "ഈ മാല നിന്റെ കണ്ണീർക്കണങ്ങളാൽ വാടിയുലഞ്ഞു നിഷ്പ്രഭമായിക്കഴിഞ്ഞു. വേറെ മാല കെട്ടുന്നതിനായി നീ പൂഞ്ചോലയിൽ ചെന്നു പുതിയ പുഷ്പങ്ങൾ അറുത്തു കൊണ്ടുവരിക."

ഈ സന്ദർഭത്തിൽ അവിടെ സന്നിഹിതയായിരുന്ന 'ശ്രുതമതി' തന്റെ സഖി മാധവിയോടു പറഞ്ഞു "മാതാപിതാക്കൾക്ക സംഭവിച്ച വിപത്തിനെ ചിന്തിച്ചു സീമാതിതമായ സന്താപാബ്ധിയിൽ മുഴുകി കണ്ണീരും കയ്യുമായിരിക്കുന്ന ഈ കുമാരീമണിയെ കണ്ടാൽ കാമൻ ത

ന്റെ പൂക്കോലുകളെ ദൂരത്തെറിഞ്ഞു നടുങ്ങി മണ്ണി
ല്പോകും യുവാക്കന്മാർ ഇവളെ പുറത്തു കാണുന്നതായാൽ
ഒരിക്കലും വിട്ടുപിരിയുകയില്ല. അവർ തന്നെത്താൻ മറ
ന്നു മദ്യാലാപപ്രലപനം ചെയ്യും. അങ്ങിനെ ചെയ്യാതിരി
ക്കുന്നവർ അത്രത്തോളം ഭീരുക്കളായിരിക്കണം. ഇങ്ങി
നെയുള്ള പുത്രിയെ പുഷ്പാപചയത്തിന്നായി ഇപ്പോൾ
തനിയെ വെളിയിലയക്കുന്നതു ഒരിക്കലും ഉചിതമല്ല.
ഞാൻ ഈ നഗരത്തിൽ വരുവാനുള്ള കാരണമിന്നതെ
ന്നു ഇപ്പോൾ നിങ്ങളോടു പറയാം. അംഗദേശത്തു ഗംഗാ
തീരത്തിൽ ശമ്പാനഗരത്തിലുള്ള കൌശികനെന്ന ബ്രാ
ഹ്മണന്റെ പുത്രിയാകുന്നു ഞാൻ. വിണ്ടുവിചാരം കൂടാ
തെ ഏകാകിനിയായി ഒരു പൂഞ്ചോലയിൽ ചെന്നു പു
ഷ്പങ്ങൾ പറിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ ഇന്ദ്രോത്സവം കാ
ണ്മാൻ ഈ നഗരത്തിലേക്കു ആകാശമാൎഗ്ഗത്തൂടെ വരു
ന്ന 'മാരുതവേഗ'നെന്ന ഒരു വിദ്യാധരൻ എന്നെ കാ
ണുകയും ഉടനെ വന്നു എന്നെ എടുത്തുകൊണ്ടു മേല്പോ
ട്ടുയൎന്നു തനിക്കു വശപ്പെടുത്തുകയും, കുറെ നാൾ
കഴിഞ്ഞശേഷം എന്നെ ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നു വിട്ടു അ
വൻ സ്വനഗരത്തിലേക്കു പോവുകയും ചെയ്തു. സ്ത്രീകൾ
തുണയില്ലാതെ സഞ്ചരിക്കുന്നതിനാൽ ഈവിധമുള്ള അ
പനയങ്ങൾ നേരിടുന്നതു സാധാരണമായിട്ടുള്ളതാണു.
അതിനാൽ മണിമേഖല ആരാമത്തിൽ തനിയെ ചെ
ന്നു പൂപറിക്കത്തക്ക നിലയിലുള്ളവളല്ല. അവൾക്കു സ
ഹായമായി ആരെങ്കിലും കൂടെ ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണു.

ലവന്തികോദ്യാനത്തിൽ ചെല്ലുന്നതായാൽ രാജപരിവാര
ങ്ങളിൽ ചിലർ അവിടെ ഉണ്ടായിരിക്കും. ഉദ്യാനമെന്ന
ചോലയിൽ ചെല്ലുകയെന്നു വെച്ചാൽ അതിൽ അമര
ന്മാർക്കല്ലാതെ മനുഷ്യന്മാർക്കു ആശിപ്പാനരുതാത്തവയും വ
ണ്ടുകൾ അണയാത്തവയുമായ പുഷ്പങ്ങളെ വഹിക്കുന്ന
വൃക്ഷജാലങ്ങൾ വാടാമലർ മാലകളെ തൂക്കി നില്ക്കുന്നു.
ഇതു പാശപാണികളായ ഭൂതങ്ങളാൽ പാലിക്കപ്പെട്ടുവരു
ന്നതാണെന്നറിഞ്ഞു വിവേകികളാരും ഈ വനത്തിൽ
പ്രവേശിക്കമാറില്ല. പണ്ടു ദിവാകരന്റെ കഠോരകിരണ
ങ്ങളേറ്റു പക്ഷങ്ങൾ ദഹിച്ച സമ്പാതി വാസം ചെയ്തതാ
യ സമ്പാതിവനവും, കാവേരിയുടെ ജനകനായ കവേര
മുനിവരന്റെ ആശ്രമോദ്ദേശമായിരുന്ന കവേരവനവും,
പുരാതനമായി അവിടെ കുടികൊള്ളുകയും അടുത്തുചെ
ല്ലുന്നവരെ ആവേശിച്ചുപദ്രവിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ദേവ
തകളാൽ സംരക്ഷിക്കപ്പെടുന്നവയാകയാൽ ഇവയിലും
പ്രാജ്ഞന്മാരുടെ പ്രവേശമില്ല.

കരുണ, മഹിതാദരം, ജീവസംരക്ഷണം
പെരിയ മഹിമാവു, മന്യൂനവ്രതങ്ങളും
അരുളുമിഹനായതാം മഹാമുനീന്ദ്രാജ്ഞയാൽ
തരുനിരകൾ പലവുമഴകൊടു പൂക്കുന്നതേ.

ഇങ്ങിനെ ഗുണവിശിഷ്ടമായി ഉപവനമെന്നു പേരായ
ഒരു പൂങ്കാവിൽ അകത്തുള്ളവരുടെ ഒച്ച വെളിപ്പെട
ത്താതെ ആകാരത്തെ മാത്രം പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന ഒരു പളു
ങ്കു മണ്ഡപവും, അതിൽ മാണിക്യപ്രഭ പൊങ്ങുന്ന ഒരു

പത്മപീഠവുമുണ്ട്. ഈ പീഠത്തിൽ അപ്പിക്കുന്ന പൂമൊട്ടുകൾ വികസിക്കും. എത്ര കാലം ചെന്നാലും അവക്ക വാട്ടമില്ല. വണ്ടുകൾ വന്നു ബാധിക്കയുമില്ല. ഇതേവരേക്കും ഈ ദിവോദ്യാനത്തിന്റെ മഹിമകളെ നിന്നോട പറയുവാൻ എനിക്കവസരം ലഭിക്കയുണ്ടായില്ല. ഇനി അതിന്റെ മാഹാത്മ്യത്തെ പറയാം. ഭക്തന്മാർ ഒരു ദേവനെ ധ്യാനിച്ച് ആ പീഠത്തിൽ പുഷ്പങ്ങൾ അപ്പിച്ചാൽ അവ ആ*പീഠം വിട്ടനീങ്ങി ആ ദേവന്റെ പാദങ്ങളിൽ ചെന്നു ചേരും. നിഷ്കാമമായി അതിൽ അപ്പിച്ച കസുമങ്ങൾ അതിനെ വിട്ട നീങ്ങുന്നതല്ല. ഇതിന്നുള്ള കാരണമെന്തെന്നും പറയാം. "മനഃപൂവ്വമല്ലാതുള്ള കമ്മവും ഫലിക്കും" എന്നു കരുതുന്ന വ്രതികളുടെ അന്ധവിശ്വാസം നീങ്ങുവാനും "മനഃപൂവ്വമല്ലാതുള്ള കമ്മം ഫലപ്രദമല്ല," എന്നു വിശ്വസിക്കുന്നവക്ക ദൃഷ്ടാന്തപ്പെടുവാനും ആയി പുഷ്പങ്ങളപ്പിച്ച ദൃഷ്ടാന്തികരിക്കുവാൻ പണ്ടു മയനെന്ന ദിവ്യശില്പിയാൽ ഈ പീഠം നിമ്മിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. നിന്റെ മകൾ ആ വനത്തിലല്ലാതെ മറെറങ്ങും പോവാൻ പാടുള്ളതല്ല. പൂപറിപ്പാൻ അവൾക്ക തുണയായി ഞാനും പോകാം." ഇങ്ങിനെ മണിമെഖലയും ശ്രുതമതിയും ഒന്നിച്ചുപോകുമ്പോൾ ഉപവാസവ്രതിയായ ഒരുവനെ മദ്യം കുടിപ്പാൻ നിബ്ബന്ധിക്കുന്നൊരു മദ്യപാനിയെ പിൻതുടൎന്നു നില്ക്കുന്നവരും, ഒരു ഭ്രാന്തന്റെ ചേഷ്ടകൾ കണ്ടു ക്ലേശിക്കുന്നവരും, പതിനൊന്നു വിധമുള്ള രൂപകങ്ങളിൽ ഒന്നായ പേടിയാട്ടം കണ്ടു

നില്ക്കുന്നവരും, തെരുവുകളിൽ ഇരുവശത്തുമുള്ള മാളികകളുടെ ഭിത്തികളിൽ എഴുതീട്ടുള്ള നാനാവൎണ്ണപരിലസിതങ്ങളായ ചിത്രങ്ങളെ കണ്ടു വിസ്മയിച്ചു നില്ക്കുന്നോവരും, ഒരു ചെറിയ വണ്ടിയിൽ ഒരാനക്കുട്ടിയെപ്പൂണിച്ചെയ്തുവെച്ചു അതിന്മേൽ ബാലന്മാരെ ഇരുത്തി കളിപ്പിക്കുന്ന കാമിനികളെ കണ്ടു നില്ക്കുന്നവരുമായ സൎവ്വജനങ്ങളും തങ്ങളുടെ നോട്ടം തിരിച്ചു മുമ്പു വിരാടനഗരത്തിൽ നപുംസകത്വം വഹിച്ചു ചെന്ന അൎജ്ജുനനെയെന്നവണ്ണം മണിമേഖലയെ കണ്ടു വിസ്മയംപൂണ്ടു ചുററും നിന്നുകൊണ്ടു, "അലൌകികമായ ലാവണ്യാതിശയത്താൽ വിളങ്ങുന്ന ഈ തരുണീമണിയെ തപോമാൎഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിച്ച മാതാവിന്റെ മനോവൃത്തി എത്രയും കഠോരമെന്നേ പറയേണ്ടു. ഇവൾ പൂഞ്ചോലയിൽ ചെല്ലുന്നതായാൽ അരയന്നങ്ങൾ ഇവളുടെ നടയും, കുയിലുകൾ ഇവളുടെ മൊഴിയും, കാണുമ്പോഴും കേൾക്കുമ്പോഴുമുണ്ടാകാവുന്ന അസൂയനിമിത്തം എത്രത്തോളം സങ്കടപ്പെടും." ഇങ്ങിനെ പല വിധവും പറഞ്ഞു അവളുടെ രൂപാദിഗ്ഗുണങ്ങളെ പ്രശംസിച്ചുകൊണ്ടു ഏററവും കുണ്ഠതയോടെ നില്ക്കുകയും മണിമേഖലയും സുതമതിയും പൂവറുക്കുന്നതിന്നായി ഉപവനത്തിലേക്കു പോവുകയും ചെയ്തു.

നാലാം ഗാഥ.

പ ള്ള ങ്ക റ പ്പൂ കി യ ത്തു്

ശ്രുതമതി മണിമേഖലക്ക് ഉദ്യാനശോഭയെ കാട്ടിക്കൊടുക്കുന്നു

തരുനിരകളോടു ലതകൾ തിങ്ങി പരന്നപോൽ-
ത്താർത്തേൻമണം പെട്ടും പൂവനം ശോഭനം
തിമിരഭരനിബിഡിതമഹാസാലഗുല്മമാന്
താരം വിശാലമായുള്ള പൂവാടിയിൽ
ദിനകരമയൂഖസംഘാതത്തിന്നുമേ
ദീനമാമുള്ളിൽ കടന്നു ചെന്നീടുവാൻ
മധുപതതി മദമൊടധിക വേണുഗാനോപമം
മാധുര്യമുൾക്കൊണ്ടു പാടുന്നു സർവ്വദാ
മയിലുകൾ മനോജ്ഞമായാടുന്ന രംഗത്തിൽ
മാനിച്ചുമേവുന്ന ശാഖാമൃഗങ്ങളും
കുയിലിനിട പൂകുവാനാകാത പത്രങ്ങൾ
കൂടി ഞെരുങ്ങും ലതാവൃക്ഷസഞ്ചയം
സ്ഫടികമണിനിഭസലില സരസിയിൽ നിരന്തരം
സ്ഫീതങ്ങളായുള്ള ദിവ്യപത്മങ്ങളിൽ
സതതമരയന്നങ്ങൾ കേളിയാടീടുന്നു
സാദരം താരസ്വനം മുഴങ്ങീടവേ

ഇവരിരുവരും ഉദ്യാനം സന്ദർശിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ മദാന്ധനായി വീഥികൾ തോറും സ്വേച്ഛാസഞ്ചാരത്താൽ ജനദ്രോഹം ചെയ്തുനടന്ന 'കാലവേഗ'നെന്ന കൊലയാനയുടെ മദവേഗത്തെ അടക്കി ബന്ധനസ്ഥനാക്കിയതിനുശേഷം രഥാരൂഢനായ ഉദയകുമാരൻ സേനാപരിവൃതനായി ചെല്ലുമ്പോൾ വേശ്യാവീഥിയിൽ ഒരു മാളികപ്പുറത്തു പൂമെത്തമേൽ തൻെറ പ്രേമഭാജനമായ കാമിനിയൊന്നിച്ച് ഒരു വീണയും മാറിൽ തഴുകി മയങ്ങിപ്പാവ കണക്കെയിരിക്കുന്ന 'ഏട്ടിക്കുമാര'നെ ജനാലവഴിയായി കാണുകയും അവൻെറ അവശതയെന്തെന്നു ചോദിക്കുകയും ചെയ്തു. അവൻ ഉടനെ എഴുന്നേററു ബദ്ധപ്പെട്ട് ഉദയകുമാരൻെറ അരികെ വന്നു വണങ്ങി സ്തുതിച്ചു പറഞ്ഞു. "തൻെറ സഹജമായ സൌന്ദര്യം കുറഞ്ഞ് ഈ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ പാദചാരേണ ഉദ്യാനത്തിലേക്കു പ്രയാണം ചെയ്യുന്ന മണിമേഖലയെ കണ്ടമാത്രത്തിൽ അവളുടെ പിതാവായ കോവലനു മധുരയിൽ നേരിട്ട ഭയങ്കരസംഭവം മനോഗോചരമായതിനാൽ നിസ്സംജ്ഞനായി ഈ വീണക്കമ്പികൾക്കിടയിൽ കയ്യിട്ടിരുന്നുപോയതാണ്. മററൊന്നുമില്ല." കുമാരൻ പല നാളായി തനിക്കു മണിമേഖലയിൽ സഞ്ജാതമായ മോഹം തല്ക്കാലം സാധിപ്പിക്കാമെന്നു കരുതി, "ഞാൻ അവിടെ ചെന്നു മണിമേഖലയെ തേരിലേററിക്കൊണ്ടുവരാ"മെന്ന് അവനോടു പറഞ്ഞു രഥാരൂഢനായി ഉപവനത്തിൻെറ ബഹിർദ്വാരത്തെ പ്രാപിച്ചു

മണിമേഖല തേരൊലി കേട്ടമാത്രയിൽ ശ്രുതമതിയോടു പറഞ്ഞു. "ഉദയകുമാരന് എന്നിൽ അതിയായ വാഞ്ഛയുണ്ടെന്ന് എന്റെ ജനനിയോടു വസന്തമാല പറഞ്ഞു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഈ കേൾക്കുന്നതു് അവന്റെ രഥസ്വനമാണ്. ഈ വിപത്തിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെടുവാൻ എന്തു ചെയ്യേണ്ടു?" ശ്രുതമതി അവളെ അവിടെയുള്ള പളുങ്കറയിലാക്കി കതകടച്ചു പൂട്ടി നാലഞ്ചു വിൽപ്പാടകലെ ചെന്നു നിന്നു. കുമാരൻ പുഷ്പവാടിയിൽ പ്രവേശിച്ചു നോക്കിയപ്പോൾ ശ്രുതമതി അവിടെ നില്ക്കുന്നതായി കാണുകയും തന്റെ മണിമേഖലയിലുള്ള രാഗാതിശയത്തെ ധ്വനിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിങ്ങിനെ ചോദിക്കുകയും ചെയ്തു. "ഏകാകിനിയായി നില്ക്കുകയാണോ? നീ മണിമേഖലയോടൊന്നിച്ചാണ് ഇവിടെയ്ക്കു വന്നതെന്ന് എനിക്കറിവു കിട്ടിയിരിക്കുന്നു. അവൾക്ക് അലഭ്യമായ ആത്മജ്ഞാനം സിദ്ധിച്ചുവോ? പുഞ്ചിരിപ്പൂതുമ തൂകുന്നില്ലയോ? നയനങ്ങൾ കടാക്ഷവീക്ഷണങ്ങളാൽ കാമത്തെ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നുവോ? ബൌദ്ധാചാര്യന്മാരുടെ വാസസ്ഥാനം വിട്ട് അവൾ ഇവിടെ വരുവാൻ കാരണമെന്തു്?"

അപ്പോൾ ശ്രുതമതി വാതിലില്ലാത്ത മുറിയിൽ അകപ്പെട്ടുകണക്കെ ഗത്യന്തരമില്ലാതെ കുമാരന്റെ ചോദ്യങ്ങൾക്കിങ്ങിനെ ഉത്തരം പറഞ്ഞു. "യൌവനവയസ്സിൽ തന്നെ വൃദ്ധത്വം പൂണ്ടു് എതിരാളികളുടെ വാദം കേട്ടു തീരുമാനിച്ച് അവർക്ക് പരമാർത്ഥം വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊടു

ആ കരികാലചോഴപ്പെരുമാളുടെ കുലോല്പന്നനാകയാൽ നീ തരുണനെന്നിരിക്കിലും അറിവുകൊണ്ടു് സ്ഥവിരനാകയില്ലയോ? നിനക്കു മാതൃശകളായ നാരികൾ ഉപദേശിക്കേണ്ടതായി യാതൊന്നുമില്ല. എങ്കിലും ഞാൻ ഒന്നു പറയാം. അതു കേട്ടരുളേണമേ.

കർമ്മത്താലുണ്ടായതുതന്നെ
കർമ്മത്തിന്നൊരു വിളനിലമാകും
നറുമണമകലും നേരത്തിങ്കൽ
വരുമഥ വെളിയിൽ മഹാദുർഗ്ഗന്ധം.
മൂത്തു മരിച്ചീടും മനുജന്മാർ
ചീർത്ത മഹാരോഗങ്ങൾക്കിരയാം
സംഗമിയന്നിടുകിലോ ഹൃദയം
ഭംഗത്തിന്നൊരു ഭാജനമാകും.
ചിത്തത്തിൽ കുടികൊള്ളും വൈരം
പുററിൽ പാമ്പു കിടക്കുമ്പോലെ
അത്ര വിഷാദമഹാമോഹാദികൾ
ചീർത്തു വലഞ്ഞുഴലുന്നിതു നിത്യം.
മർത്ത്യന്മാരുടെ ഗതിയെല്ലാം പുന-
രിത്തരമോർത്തറിയേണം സുമതേ!"

അവൾ ഇങ്ങിനെ മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ നിലയെപ്പററി സാരമായി പറഞ്ഞതു കുമാരന്റെ ശ്രവണഗോചരമാകുന്നതിന്നു മുമ്പായി പളുങ്കറയ്ക്കകത്തിരുന്ന മണിമേഖലയുടെ രൂപം അവന്നു് അക്ഷിഗോചരമായി ഭവിച്ചു.

അഞ്ചാം ഗാഥ.

മണിമേഖലാദേവിയുടെ ആവിർഭാവം.

ഉദയകുമാരൻ താൻ കണ്ടതു മണിമേഖലയുടെ രൂപമാണെന്നു കല്പിച്ച് ആ പളുങ്കറയുടെ ഉള്ളിൽ കടന്നുചെല്ലുവാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ അതിന്റെ പ്രവേശദ്വാരം കാണാഞ്ഞയാൽ അതു് ഇന്ന ഭാഗത്താണെന്നറിയുവാൻ സ്ഫടികഭിത്തിയെ തലോടിനോക്കിക്കൊണ്ടു നാലുപാടും ചുററിവന്നു ശ്രുതമതിയോട്, "മണിമേഖല ഏതൊരു വൃത്തിയെ അവലംബിച്ചാണിരിക്കുന്നതു്?" എന്നു ചോദിച്ചു. ശ്രുതമതി "അവൾ അപരാധികളെ ശപിച്ചുടക്കുവാൻ തക്ക തപോബലം സമ്പാദിച്ചു കാമവികാരം അല്പംപോലുമില്ലാതെ വത്തിക്കുന്നു. ആകയാൽ നീ അവളെ കാമിക്കുന്നതു ശരിയല്ല," എന്നു വിലക്കുകയാൽ, "അവൾ എങ്ങിനെയിരുന്നാലും ശരി സവ്വഥാ എനിക്കനുരൂപിണിയായിരിക്കും" എന്നു പറഞ്ഞു പോകുവാൻ ഭാവിക്കുകയും വീണ്ടും ശ്രുതമതിയോട്, "സന്ന്യാസവൃത്തിയിലിരിക്കുന്ന ശ്രമണസ്ത്രീകളുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ ഒരു വിദ്യാധരനാൽ കൊണ്ടുവന്നു വിടപ്പെട്ടവളാണു നീയെന്ന് എല്ലാവരും അറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. നീ അവരെ വിട്ടു ബൌദ്ധസംഘത്തിൽ പെട്ട മാധവിയുടെ മകൾ മണിമേഖലയോടൊരുമിച്ച് ഇവിടെ വരുവാൻ കാരണമെന്തു്?"

ശ്രുതമതി പറഞ്ഞു—"രാജകുമാര! ഞാൻ ശമ്പാ
നഗരവാസിയായ കൌശികനെന്ന ബ്രാഹ്മണന്റെ കു
മാരിയാണ്. ബാല്യത്തിൽതന്നെ എന്റെ ജനനി പര
ലോകം പ്രാപിച്ചു. പിന്നെ പിതാവിന്റെ പരിലാളന
ത്തിൽ വളൎന്നുവരുംകാലത്ത് ഒരുനാൾ ഏകാകിനി
യായി ഒരു പൂവാടിയിൽ ചെന്നു പൂവറുത്തുകൊണ്ടിരിക്കു
മ്പോൾ എന്നിൽ മോഹം വെച്ച് ആകാശമാൎഗ്ഗത്തിലേ
ക്കു നയിച്ചു വശപ്പെടുത്തിയ ഒരു വിദ്യാധരൻ എന്നെ
ഈ പട്ടണത്തിൽ വിട്ടേച്ചുപോയി. ഈ സംഭവമൊന്നും
ഗ്രഹിക്കാതെ പുത്രീവിയോഗതപ്തനായ പിതാവ് എന്നെ
അന്വേഷിച്ചുകൊണ്ടു കന്യാകുമാരീനദിയിൽ സ്നാനത്തി
ന്നായി പുറപ്പെട്ട തീൎത്ഥയാത്രക്കാരോടൊരുമിച്ചു യാത്ര
ചെയ്യുമ്പോൾ ഇവിടെ സംഗമുഖത്തിൽ ചില ബ്രാഹ്മ
ണരോടുകൂടി സ്നാനത്തിന്നായിറങ്ങുകയും തദവസരത്തിൽ
എന്നെ കാണുകയും ചെയ്തു. എന്റെ വൃത്താന്തമെല്ലാം
ചോദിച്ചറിഞ്ഞ് എന്നെ ഒരു ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീയുടെ നില
യിൽ സമുദായത്തോടു സംയോജിപ്പിക്കുന്നതു് അനാശാ
സ്യമാണെന്നിരിക്കിലും വാത്സല്യാതിശയം നിമിത്തം അ
ദ്ദേഹം എന്നെ കൈവിടാതെ വീടുതോറും ഭിക്ഷയെടു
ത്തു ദിവസവൃത്തി കഴിച്ചുവന്നു. ഇങ്ങിനെ കഴിഞ്ഞുവ
രുന്ന കാലത്ത് ഒരുനാൾ ഭിക്ഷ തെണ്ടുവാൻ പോകുംവ
ഴിയിൽ നവപ്രസൂതയായ ഒരു പശു അദ്ദേഹത്തിന്റെ
ഉദരത്തെ കുത്തിപ്പിളൎന്നു. വെളിക്കു വന്ന കുടൽമാലയെ
താങ്ങിപ്പിടിച്ചുകൊണ്ടു (ഞാൻ ഇരിപ്പുണ്ടെന്നു മുൻകൂട്ടി
അറിഞ്ഞിട്ടുള്ള) ശ്രമണമുനികളുടെ വാസസ്ഥലത്തിൽ

വന്ന ശരണാഗതനായ തന്നിൽ കനിവുണ്ടാകേണമെ
ന്നപേക്ഷിച്ചു മുറയിട്ടു. മുനികൾ ഇതുകേട്ടു കോപിച്ചു്
അദ്ദേഹത്തെ മാത്രമല്ല എന്നെയും കൂടെ അവിടെനിന്നു
ബഹിഷ്കരിച്ചു. ഞങ്ങൾ അത്യന്തവിഷാദത്തോടെ തെ
രുവീഥിയിലിറങ്ങി "ഇവിടെ അഗതികളായ ഞങ്ങളെ
ആദരിക്കത്തക്ക പുണ്യവാന്മാരാരെങ്കിലുമുണ്ടോ?" എന്നു
വിളിച്ചുചൊല്ലി മുറയിട്ടുകൊണ്ടു നിന്നു. അപ്പോൾ ക
പാലഹസ്തനായി ഭവനംതോറും ഭിക്ഷാടനംചെയ്തുവരുന്ന
പൂൎണ്ണചന്ദ്രാഭിരാമമായ വദനത്തോടും,കാഞ്ചനപ്രഭ കല
ൎന്ന കാഷായവസ്ത്രത്തോടും, കൂടിയ'ശംഖധൎമ്മനെ'ന്ന മു
നിവരൻ തൽക്ഷണം അരികെവന്നു സന്താപകാരണമെ
ന്തെന്നു ചോദിച്ചു ശ്രുതിമധുരങ്ങളായ വചനങ്ങളെക്കൊ
ണ്ടു ഞങ്ങളുടെ ശ്രോത്രങ്ങളെ പൂരിപ്പിക്കകയും, ഹൃദയ
ത്തെ കുളുപ്പിക്കകയും ചെയ്തു ഉടനെ തന്റെ കരത്തിലു
ള്ള ഭിക്ഷാകപാലം എന്റെ വക്കൽ തന്നു പിതാവിന്റെ
ശരീരവ്യഥ മുഴുവൻ നീങ്ങുംവണ്ണം തല്ക്കാലോചിതങ്ങളാ
യ ഉപചാരങ്ങൾ ചെയ്കയും അദ്ദേഹത്തെയെടുത്തു ബൌ
ദ്ധസമാജമന്ദിരത്തിൽ കൊണ്ടുചെന്നു ജീവിതസംശയ
ത്തെ ജനിപ്പിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന വേദനകളെ കാലവിളം
ബംവരാതെ ശമിപ്പിച്ചു സ്വസ്ഥനാക്കിത്തീൎക്കകയും ചെ
യ്തു. ആ മുനിവരൻ എന്റെ കൎണ്ണത്തിൽ ഉപദേശിച്ചു
തായ—

കൎമ്മമറ്റീടും ഗുണങ്ങളൊത്തുള്ളോരു
നിത്യൻ പ്രപഞ്ചപ്രിയൻ മമ സ്വാമിതാൻ

ധന്യൻ ബഹുജീവജാലങ്ങളുൾപ്പെട്ട
ചെന്ന നാനാഗതിഭേദങ്ങൾ കണ്ടവൻ
മന്നിൽ വാഴ്വാനില്ല മോഹമെന്നാകില്ല-
മന്യോപകാരാർത്ഥമിങ്ങു വാണൂഴിയിൽ
ജന്മികളൊക്കെയെ നിർവ്വാണമാർഗ്ഗത്തെ
നിർമ്മായമെത്തിസ്സുഖിച്ചു വാണീടുവാൻ
നിർമ്മലകാരുണ്യപൂർണ്ണം വിളങ്ങുന്ന
ധർമ്മരശ്മിപ്രഭാചക്രം തിരിച്ചുടൻ
കാമനെക്കാമം ജയിച്ചു ദീനന്മാർക്കു
കാമമേകം ബുധൻപാദമിങ്ങാശ്രയം.”

ഈ ഗീതങ്ങളെത്തന്നെ എന്റെ നാവു പാരായണം ചെയ്കയല്ലാതെ മറ്റൊന്നും ഉച്ചരിപ്പാൻ ഒരുങ്ങുന്നതല്ല. അതുമുതൽ ബൌദ്ധസംഘത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്ന മാധവിയുടെ സഖിയായിത്തീരുകയും തന്മൂലം ഇവളോടൊന്നിച്ച് ഇവിടെ വരികയും ചെയ്തതാണ്.”

കുമാരൻ, “നിന്റെ ഗതി ഞാൻ അറിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞു. ഇനി മണിമേഖലയെ ചിത്രാപതിയുടെ വഴിക്ക് എന്റെ വശത്തിലാക്കിക്കൊള്ളാം” എന്നു പറഞ്ഞ് അവിടം വിട്ടു പോയി. ഉടനെ മണിമേഖല പളുങ്കറയിൽനിന്നു പുറത്തുവന്നു ശ്രുതമതിയെ നോക്കി, “ഉദയകുമാരൻ എന്നെ കൃപാഹീനയെന്നും, ആത്മജ്ഞാനശൂന്യയെന്നും, കുലധർമ്മവിഹീനയെന്നും, കുലടയെന്നും അധിക്ഷേപിച്ചതിനെ ഗണിക്കാതെ എന്റെ ചിത്തം അവനെ പിന്തുടരുന്നു.

ഇതിന്നു കാരണമെന്തു്? കാമത്തിന്റെ കൊടുമയോ?" എന്നിങ്ങിനെ പുലമ്പിക്കൊണ്ടുനില്ക്കേ, ഇന്ദ്രോത്സവസന്ദർശത്തിന്നു സന്നിഹിതയായ മണിമേഖലാദേവി അവൾക്കു അപേക്ഷം പരിചിതയും മായാകാശ്യവിദഗ്ദ്ധയുമായ് ഒരു തരുണിയുടെ വടിവു കൈക്കൊണ്ടു് അവിടെ വന്നു സ്ഫടികമണ്ഡപപ്രതിഷ്ഠിതമായ ശ്രീപാദപീഠത്തെ പ്രദക്ഷിണംചെയ്തു ഭൂസ്പർശം വിട്ടുയൎന്നുനിന്നു.

പുണ്യാത്മൻ പണ്ഡിതപാവന
മന്നഖിലവുമാളും വ്രതമോ-
ടന്യൂനമെഴുന്ന പുരാതന ... ... ജഗദീശ
കുററങ്ങൾ കളഞ്ഞൊരിശം കരൾ
പററാതഖിലത്തിലുമങ്ങെറി-
വുററിട്ടൊരാദിമനാകിയ ... ... ജഗദീശ
കാമനെ വെന്നോവക്കം ബുദ്ധ
കാരം ചേത്തെങ്ങുമധൎമ്മ-
സ്തോമത്തെയകററിട്ടന്നൊരു ... ... ജഗദീശ
ആരസഹസ്രാഞ്ചിതചക്രാ
ഗാരം തിരുവടികൾ പുകഴ്ത്തി
ത്തിരുമ്പടി നാവുകളായിര ... ... മിവനാമോ.

ഇങ്ങിനെ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ ആദിത്യൻ അസ്തമയം പ്രാപിച്ചു. അന്തിനേരമണഞ്ഞുതുടങ്ങി.

ആറാം ഗാഥ.

ചക്രവാളകോഷ്ഠം.

അന്തിയണഞ്ഞൊരു നേരത്തു കൈരവ-
ബന്ധുവും വാനിൽ തെളിഞ്ഞു ചെമ്മെ
ആക്രമിയന്നവൎക്കുള്ളൊരു മാലിന്യം
നിശ്ശേഷമകന്നു വെളിപ്പെടുമ്പോൾ
ആൎക്കമറിയാസ്ഥാനാവഴിശോഭ-
മാക്കിച്ചമക്ഷണമെന്നു നണ്ണി
വാനാറു നിന്നൊരു നീലിമാവൊക്കവെ
ചേണാറു മാഞ്ഞുകൊണ്ടിടുംവണ്ണം.
വിണ്ണിൽ വിലസുന്ന വെള്ളിക്കുടത്തിനു
തിണ്ണം പയറ്റു ചൊരിയുംപോലെ
കണ്ണും കരളും കവൎന്നിടുമാറുള്ള
വെണ്ണിലാവെങ്ങും പരന്നിടവേ
ചിന്നും മധുമണമാണ്ടൊരു പൂവനം
തന്നിൽ പൊഴിഞ്ഞു പഴുത്തോറും.

അപ്പോൾ ശരീരവാനായി പ്രത്യക്ഷീഭവിച്ച മഹേന്ദ്രചാപമെന്നു തോന്നുംവണ്ണം മനോമോഹനമായി വിലസുന്ന ദിവ്യരൂപത്തോടെ ആ മണിമേഖലാദേവി,

ആദിത്യൻ ധൎമ്മചക്രത്തെ-
യാദരിച്ചു നടത്തുവോൻ

ഭേദഹീനൻ ബുധൻ തന്റെ
പാദപീഠമഹം ഭജേ.

എന്ന ഗീതം പാടി വാങ്ങിനിന്നു് അവിടെ നിഷ്പ്രഭമായ മുഖകമലത്തോടെ നില്ക്കുന്ന ശ്രുതമതിയോടു ചോദിച്ചു. "നിങ്ങൾ ഇവിടെ വന്നു നില്പാൻ കാരണമെന്തു? നിങ്ങൾക്കെന്തു സങ്കടം നേരിട്ടിരിക്കുന്നു?" ശ്രുതമതി, ഉദയകുമാരൻ മണിമേഖലയെ കാമിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞതും, പിന്നീടു ചിത്രാപതിമുഖേന അവളെ തനിക്കു ലഭിപ്പാൻ വഴിയുണ്ടെന്നു കരുതിപ്പോയതും പറഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ചു. ദേവി, "കുമാരനു മണിമേഖലയിലുള്ള മോഹം ശമിച്ചിട്ടില്ല; ഇതു് ഋഷികൾ വാസംചെയ്യുന്ന തപോവനം; ഇവിടെ ദുഷ്കർമ്മമൊന്നും ചെയ്യരുതെന്നു കരുതിത്തന്നെയാണു് അവൻ ഈ പൂഞ്ചോല വിട്ടുപോയതു്; ഇവൾ ഇവിടം വിട്ടിറങ്ങുന്നതായാൽ പുറത്തെ വീഥിയിൽവെച്ചു് അവനു് ഇവളെ തന്റെ അധീനത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുവാൻ കഴിയും; നിങ്ങൾ ഇപ്പൂവനത്തെ ചുറ്റിയുള്ള മതിൽക്കെട്ടിൽ കിഴക്കോട്ടുള്ള ചെറിയ ദ്വാരമാർഗ്ഗത്തിൽക്കൂടെ മുനിവരന്മാരുടെ വാസസ്ഥാനമായ ചക്രവാളകോഷ്ഠത്തിൽ ചെല്ലുവിൻ. എന്നാൽ ഒരിക്കലും യാതൊരാപത്തും അടുക്കുന്നതല്ല" ശ്രുതമതി, "മാരുതവേഗനും ഭവതിയും മാത്രമെ അതിനെ 'ചക്രവാളകോഷ്ഠ'മെന്നു വ്യവഹരിക്കമാറുള്ളു. മറ്റെല്ലാവരും ചുടുകാട്ടുകോട്ടയെന്നാണു പറഞ്ഞുവരാറുള്ളതു്. ഇതിനു ചക്രവാളകോഷ്ഠമെന്ന പേർ സിദ്ധിപ്പാൻ കാരണമെന്തു്? അതെനിക്കു പറഞ്ഞുതരേണം."

ദേവി പറഞ്ഞു:—"കാവിരിപ്പൂമ്പട്ടിനത്തിന്റെ ഉത്സവകാലത്തു് ഉടനെ ഉണ്ടായ ശ്മശാനം തന്നെയാണു് ഈ ഉദ്യാനത്തിന്നരികെ ഉള്ളതു്. അതു നാലുപാടും പ്രാകാരങ്ങളോടുകൂടിയ സാലങ്ങളാൽ പരിവൃതമാണു്. അതിന്നകത്തു് ഒരു കാളീകോഷ്ഠവും, തപോധനന്മാർ, രാജാക്കന്മാർ, ഭർത്താവിന്റെ മരണംനിമിത്തം തന്നെത്താൻ മരിച്ച പതിവ്രതകൾ ഇവരിൽ ഓരോരുത്തരേയും ഇന്നിന്ന സ്ഥാനങ്ങളിലടക്കംചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നതിന്നടയാളമായി അവരുടെ വർണ്ണാശ്രമാദികൾക്കും മഹത്വത്തിന്നും തക്കവണ്ണം ന്യൂനാതിരിക്തഭേദപൂർവ്വകം നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട പല കോഷ്ഠങ്ങളും, ശ്മശാനദേവതകൾക്കുള്ള ബലിസ്ഥലങ്ങളും, ശിലാനിർമ്മിതങ്ങളായ വേദികകളും, കാവലാളികൾക്കുള്ള പാർപ്പിടങ്ങളും, തോരണസംഹതികളും, മണ്ഡപങ്ങളുമുണ്ടു്. പ്രേതങ്ങളെസ്സംസ്കരിപ്പാനും, പുതപ്പാനും, വെളിയിൽ വെപ്പാനും, മുറിക്കകത്തിട്ടടപ്പാനും, മംഗലികളിൽ അടക്കം ചെയ്വാനുമായി രാപ്പകൽ വന്നുപോയ്ക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ജനങ്ങളുടെ ശബ്ദവും, പ്രേതവാദ്യധ്വനിയും, സന്യാസിമാരുടെ സമാധികളെ സന്ദർശിക്കുന്ന ഭക്തജനത്തിന്റെ പ്രണാമഘോഷവും, പരേതന്മാരെക്കുറിച്ചു ബന്ധുജനങ്ങളുടെ വിലാപങ്ങളും, കുറുനരികളുടെ കൂക്കലുകളും, മരിച്ചവരെ ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ടു കാലങ്കോഴിയുടെ കൂക്കിവിളിയും, മൂങ്ങകളുടെ മൂളലും, തലച്ചോർ കൊത്തിപ്പറിച്ചുതിന്നുന്ന ഓൺതലപ്പക്ഷികളുടെ നാദങ്ങളും, ആ ശ്മശാനത്തിൽ അതിരില്ലാതെ മുഴങ്ങിക്കൊ

ണ്ടിരിക്കും. താന്നി, കടുക്, കാര, കള്ളി മുതലായ പല ജാതി മരങ്ങളും അവിടെയുണ്ട്. പിശാചങ്ങൾ തിക്കിത്തിരക്കി വാസംചെയ്യുന്ന വാകമരത്തറകളും, യഥേഷ്ടം രക്തമാംസങ്ങൾ ഭക്ഷിച്ചു സുഖിക്കുന്ന പക്ഷികൾ കൂട്ടംകൂട്ടമായി തിങ്ങിയിരിക്കുന്ന ചില്ലാമരത്തറകളും, കാപാലികന്മാർ വാഴുന്ന വന്നിമരക്കൊമ്പുകളും, വ്രതത്താൽ കൃശാംഗന്മാരായി കപാലശകലങ്ങളെ മാലകളാക്കിത്തീർത്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന കാപാലികന്മാരുടെ സങ്കേതങ്ങളായ ഇലന്തമരത്തറകളും, ശവഭോക്താക്കൾ കരകങ്ങളിൽ സംഭരിച്ചുവെച്ചിട്ടുള്ള നിണങ്ങളെക്കൊണ്ടു സുഹൃത്തുക്കളെ സൽക്കരിച്ചു സുഖിച്ചു വാഴുന്ന വിശാലതലങ്ങളും, അവിടെ കാണാം. സംസ്കാരത്തിന് അഗ്നി മുതലായവയെടുത്തുകൊണ്ടുവന്നിട്ടുള്ള നവഭാണ്ഡങ്ങളും, ശവമെടുത്തുകൊണ്ടുവന്ന പാടകളും, അറുത്തെറിഞ്ഞ മാലകളും, ഉടഞ്ഞ കുടങ്ങളും, നെല്ലരിപ്പൊരികളും, എല്ലും പരന്നു കിടക്കുന്ന പാഴ്പ്പുറമ്പുകളുമുണ്ട്.

ഉരുതാപങ്ങൾ ചെയ്തോരും ധനവാന്മാരും
പരിചിനൊടഞ്ഞീറേറവും തരുണിമാരും

അരിമയെഴും ബാലന്മാർ വൃദ്ധന്മാരും
മരണമെങ്ങൾക്കില്ലെന്നോർത്തമരുന്നോരും

കൊടുമകോലും കാലനയ്യോ കൊന്നൊടുക്കി
ചുടുകാട്ടിന്നിരയായിച്ചമഞ്ഞിടുന്നു.

അഴിഞ്ഞിടും പൊരുളിന്മേലാശവെച്ചു
മയങ്ങീടും മനമോടെ മൂഢരിമാർഗ്ഗം

തിരഞ്ഞീടാതുഴലുന്ന പാപാത്മാക്കളെ-
ക്കിരുന്നീടുന്നെന്തിനയ്യോ കരളും കണ്ണും.

ഇങ്ങിനെയിരിക്കുന്ന ശ്മശാനത്തിൽ ശാർങ്ഗല
നെന്നു പേരായ ഒരു ബ്രാഹ്മണയുവാവ് ഇതൊരു നഗര
മാണെന്നു ധരിച്ച് ഏകാകിയായി അകത്തു കടന്ന
പ്പോൾ അവിടെ കളിച്ചുപുളച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു പിശാ
ചത്തെ കണ്ടു പേടിച്ചതിനാൽ അത് അവനെ ബാധി
ക്കുകയും അവൻ ഭയാക്രാന്തനായോടി തന്റെ മാതാവാ
യ ഗൌതമിയുടെ മുമ്പിൽ ചെന്നു "ചുടുകാട്ടുപ്പിശാചി
ന്ന് എന്റെ ജീവനെ ബലികൊടുത്തു"വെന്നു ദീനസ്വ
രത്തിൽ പറഞ്ഞു തൽക്ഷണം വീണു മരിക്കുകയും ചെയ്തു.
ഉടനെ ഗൌതമി, "എനിക്കും എന്റെ ഭർത്താവിന്നും
വാർദ്ധക്യം അതിക്രമിച്ചിരിക്കയാൽ എത്രയും അവശന്മാ
രായിരിക്കുന്നു. കണ്ണുകൾക്കു കാഴ്ചയില്ല; മറ്റാരും ശര
ണവുമില്ല. ഞങ്ങളുടെ ഈ കഷ്ടാവസ്ഥയെ ഗണിക്കാ
തെ ഞങ്ങളുടെ ഏകപുത്രനായ ഇവന്റെ ജീവഹാനി
വരുത്തിയതു യക്ഷിയോ പേയോയെന്നറിഞ്ഞീലല്ലോ!"
എന്നു വിലാപിച്ചുകൊണ്ട് കുമാരനെയെടുത്തു മാ
റോടണച്ചുംകൊണ്ടു ശ്മശാനത്തിന്റെ ബഹിർദ്വാര
ത്തിൽ ചെന്നു മുറയിട്ടു. "ദേവി! ശമ്പാവതി! നദീഘട്ട
ങ്ങളിൽനിന്നോ, പഴയ വൃക്ഷമൂലങ്ങളിൽനിന്നോ, മന്ന
ങ്ങളിൽ നിന്നോ, കോഷ്ഠങ്ങളിൽ നിന്നോ, വിജനപ്രദേശ
ങ്ങളിൽനിന്നോ ആർക്കും ഏതൊരു കാലത്തും, യാതൊരു
ബാധയും വരാതെ കാത്തു രക്ഷിച്ചുവരുന്ന നിന്തിരുവടി

ക്ക് എന്റെ കുമാരനിൽ കാരുണ്യലേശമില്ലാതെ വരുവാൻ കാരണമെന്ത്? ഭവതി നിഷ്പക്ഷപാതിനിയല്ലയോ? ഞാനിനി എന്തുചെയ്യേണ്ടു?”

ഗൌതമിയുടെ വിലാപങ്ങൾ കേട്ട ശമ്പാവതി പ്രത്യക്ഷമായി. പിശാചങ്ങളുടെ ഗതാഗതങ്ങൾക്കുചിതമായ രാത്രികാലങ്ങളിൽ ഈ ശ്മശാനദ്വാരത്തിൽ വന്നുനില്പാനുള്ള കാരണം ചോദിക്കയും ഗൌതമി നടന്ന സംഭവത്തെ പറയുകയും ചെയ്തു. ശമ്പാവതി പറഞ്ഞു: “നിന്റെ പുത്രനെ ഹനിച്ചതു യക്ഷിയോ പേയോ അല്ല. അവന്റെ അജ്ഞതയെത്തന്നെ ആധാരമാക്കിവെച്ചുകൊണ്ടു മരണവിധിതന്നെയാണ് അവനെ സംഹരിച്ചത്.” ഗൌതമി പറഞ്ഞു—“എന്റെ ജീവനെ ഗ്രഹിച്ച് ഇവന്റെ ജീവനെ തരുന്നതായാൽ ഇവൻ അന്ധനായ പിതാവിനെ സംരക്ഷിച്ചുകൊള്ളുന്നതാകയാൽ അങ്ങനെ ചെയ്വാൻ കൃപയുണ്ടാകേണമേ.” ശമ്പാവതി പറഞ്ഞു—“ജീവൻ ഉടലിനെ വിട്ടൊഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ സ്വകർമ്മാനുസാരേണ ദേഹാന്തരപ്രാപ്തിക്കൊരുങ്ങുമെന്നതിനു സന്ദേഹമില്ല. അകന്നുപോയിട്ടുള്ള ആത്മാവിനെ വീണ്ടും സംഘടിപ്പിക്കുന്ന കാര്യം എന്നാൽ സാദ്ധ്യമല്ല. അതിനാൽ ഇനി പുത്രനാശത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചു നീ പരിതപിക്കരുത്

തന്നുടയ ജീവനൊത്താൻ പകരമേകി
മന്നവരെക്കാത്തുകൊൾവാനാളില്ലെന്നോ
എണ്ണമില്ല ചുടുകാട്ടിലുറച്ചുള്ള
മണ്ഡപങ്ങൾ മരണാർത്ഥസ്മാരകങ്ങൾ.

അതിനാൽ നരകാനുഭവപ്രായമായ മരണവൃത്താന്തകഥനത്തിൽനിന്നു നീ വിരമിക്കുക.” ഗൌതമി പറഞ്ഞു:—“ഭക്തന്മാരപേക്ഷിക്കുന്ന വരങ്ങളെല്ലാം ദേവന്മാർ കനിഞ്ഞു ദാനം ചെയ്യുമെന്നു ശാസ്ത്രങ്ങൾ ഘോഷിക്കുന്നതാകകൊണ്ടു ഞാൻ വരിച്ചുകൊണ്ടതായ ഈ വരം തരിക. ഇല്ലെന്നുവരികിൽ ഇപ്പോൾതന്നെ ഇവിടെ ഞാനും ജീവത്യാഗം ചെയ്യും.” ശമ്പാപതി പറഞ്ഞു:—“ഈ ലോകങ്ങളിലുള്ള ദേവന്മാരിൽ ആരെങ്കിലും നീ ആശിക്കുന്ന വരം നൽകുവാനർഹന്മാരാണെന്നുവരികിൽ ഞാനും അതിന്നു കഴിവുള്ളവളായിരിക്കും. എന്റെ വിഷമാവസ്ഥകളെ ഞാൻ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തിത്തരാം. കണ്ടുകൊൾക.” എന്നു പറഞ്ഞു് ആകാശാനന്ത്യായതനലോകം, വിജ്ഞാനാനന്ത്യായതനലോകം, ആകിഞ്ചന്യായതനലോകം, നൈവസംജ്ഞായതനലോകം, ഇവയിലുള്ള നാലുവക അരൂപബ്രഹ്മഗണങ്ങളേയും, ബ്രഹ്മകായികലോകം, ബ്രഹ്മപുരോഹിതലോകം, മഹാബ്രഹ്മലോകം, പരിത്താഭലോകം, അപ്രമാണാഭലോകം, ആഭാസ്വരലോകം, പരിത്തശുഭലോകം, അപ്രമാണശുഭലോകം, ശുഭകൃത്സ്നലോകം, ബൃഹൽഫലലോകം, അസംജ്ഞാസത്വലോകം, അവൃഹലോകം, അതപലോകം, സുദൃശ്ലോകം, സുദർശിലോകം, അകനിഷ്ഠലോകം ഇവയിലുള്ള പതിനാറുവക സരൂപബ്രഹ്മഗണങ്ങളേയും, ചന്ദ്രൻ, സൂര്യൻ എന്നീ രണ്ടു തേജോമൂർത്തികളേയും, മഹാരാജികലോകം, ത്രയസ്ത്രിംശല്ലോകം, യാമലോകം, തുഷിതലോകം, നിർമ്മാണരതിലോകം, പര

നിൎമ്മിതവശവൎത്തിലോകം, ഇവയിലുള്ള ആറുവക ദൈവഗണങ്ങളേയും, പലവക അസുരഗണങ്ങളേയും, മഹാനിരയം, രൌരവം, കാലസൂത്രം, സഞ്ജീവനം, മഹാവീചി, തപനം, സംപ്രതാപനം, സംഘാതം എന്നുള്ള എട്ടു നരകപുരുഷന്മാരേയും, അന്തരീക്ഷത്തിലുള്ള പല തേജോമൂൎത്തികളേയും അശ്വിന്യാദികളായ സപ്തവിംശതിനക്ഷത്രങ്ങളേയും നവഗ്രഹങ്ങളേയും തന്നിൽ അടക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഈ ചക്രവാളത്തിൽ അനുഗ്രഹശക്തിയുള്ള ദേവസംഘയത്തെ ഒട്ടൊഴിയാതെ അവിടെ വരുത്തി ഗൌതമിയുടെ മുമ്പിൽ നിറുത്തി ഇവൾക്കു നേരിട്ടതായ സങ്കടം അവരെ അറിയിക്കുകയും അതു നീങ്ങുവാനുള്ള വരം കൊടുപ്പാൻ പ്രാൎത്ഥിക്കുകയും ചെയ്തു. അവിടെ സന്നിഹിതന്മാരായ സൎവ്വദേവന്മാരും ശമ്പാപതി പറഞ്ഞവണ്ണം തന്നെ ഗൌതമിക്കു് ഇങ്ങിനെ ഒരു വരം കൊടുപ്പാൻ തങ്ങൾക്കൎഹതയില്ലെന്നു തീരുമാനം പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഗൌതമിക്കു പ്രപഞ്ചതത്വജ്ഞാനമുദിച്ചു സന്താപനിവൃത്തി വന്നതിനാൽ പുത്രനെ ശ്മശാനത്തിൽ സംസ്കരിക്കയും താനും അവിടെത്തന്നെ സ്വേച്ഛാമരണം പ്രാപിക്കയും ചെയ്തു.

അതിനുശേഷം ശമ്പാപതിയുടെ പ്രഭാവത്തെ സൎവ്വജനത്തിന്നും പ്രത്യക്ഷീകരിപ്പാനായി വിശ്വദേവഗണത്തിന്റെ ഒരു സമ്മേളനമുണ്ടായതിനെ പ്രമാണിച്ചു ഭൂലോകമദ്ധ്യവൎത്തിയായ മഹാമേരുവും അതിനെ ചുഴന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സപ്തകുലപൎവ്വതങ്ങളും നാലു മഹാദ്വീപു

കളും രണ്ടായിരം ചെറുദ്വീപുകളും മററു വിശിഷ്ടഭാഗങ്ങളും പ്രത്യേകം ക്രമപ്പെടുത്തി തത്തൽഭൂതവാസികളുടെ രൂപഭേദങ്ങളും കല്പിച്ചു മയനാൽ നിമ്മിക്കപ്പെട്ടിരിക്കയാൽ ഇതിന്നു ചക്രവാളക്കോഷ്ഠമെന്നു നാമം സിദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതു ചുടുകാട്ടിൻെറ മതിൽക്കെട്ടിന്നു ബഹിർഭാഗത്തുള്ളതാകയാൽ ചുടുകാട്ടുക്കോഷ്ഠമെന്നു ജനങ്ങളാൽ വ്യവഹരിക്കപ്പെടുന്നു. ഇതിൻെറ ഐതിഹ്യം ഈ വിധത്തിലുള്ളതാണ്." മണിമേഖല ഈ പുരാവൃത്താന്തം ശ്രവിച്ചു മനുഷ്യജീവിതത്തിൻെറ നിലയെപ്പററി ഓരോന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുംമദ്ധ്യേ ശ്രുതമതി നിദ്രാവശഗയായിത്തീൎന്നു. മണിമേഖലാദേവി തൻെറ ദിവ്യശക്തിയാൽ മയക്കി മണിമേഖലയെ മാറോടണച്ചെടുത്തു ദക്ഷിണസമുദ്രത്തൂടെ മുപ്പതു യോജന ദൂരം തെക്കോട്ടു ചെന്നു മഹോദധിമദ്ധ്യത്തിൽ പ്രശോഭിതമായ മണിപല്ലവദ്വീപിലിറങ്ങി അവളെ അവിടെ വിട്ടു തൽക്ഷണം മറഞ്ഞു പോകയും ചെയ്തു.

ഏഴാം ഗാഥ.

ഉറക്കമുണൎത്തിയതു്.

പ്രഭാതാനന്തരം മണിമേഖലയെ വശപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളുവാനുള്ള കരുതലോടുകൂടി കാമപരവശനായി ഉറക്കമിളച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഉദയകുമാരന്റെ മുന്നിൽ വന്നു നിന്നുകൊണ്ടു മണിമേഖലാദേവി പറഞ്ഞു.

"മന്നവ കുമാരക! കേൾക്ക മാമകവാക്യം
മന്നവൻ പിഴച്ചീടിൽ വിണ്ണോരും പിഴച്ചീടും
വിണ്ണവർ പിഴച്ചീടിൽ നിന്നീടും വൃഷ്ടിപാതം
നിന്നീടും വൃഷ്ടിയെന്നാൽ വന്നീടും ജനനാശം
എന്നാകിൽ ഭൂവാസികളാകവെ നൃപതിക്കു
നിൎണ്ണയമാത്മതുല്യന്മാരെന്നുള്ളതും ചേരാം.
തുംഗമാം തപം പൂണ്ടു വാഴുന്ന തരുണിയാ-
ലംഗജവശനായ ദുൎന്നയം ത്യജിക്ക നീ."

ഇങ്ങിനെ ഉപദേശിച്ചതിന്നുശേഷം ഉപവനത്തിൽ ചെന്നു നിദ്രാവശയായിക്കിടക്കുന്ന ശ്രുതമതിയെ എഴുനേല്പിച്ചു്, "ഞാൻ മണിമേഖലാദേവിയാകുന്നു. ഈ നഗരത്തിൽ നടക്കുന്ന ഇന്ദ്രോത്സവം കാണ്മാൻ വന്നിരിക്കയാണു്. നീ ഭയപ്പെടേണ്ട. മണിമേഖലക്കു ബൌദ്ധമതമാൎഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പാനുള്ള ഭാഗ്യമുണ്ടായി. അതിനാൽ ഞാൻ അവളെ എടുത്തുകൊണ്ടുചെന്നു മണിപല്ലവദ്വീപിൽ വിട്ടിരിക്കുന്നു. തന്റെ പൂൎവ്വജന്മവൃത്താന്ത

ങ്ങളെല്ലാം അറിഞ്ഞുകൊണ്ട് ഇന്നു തുടങ്ങി ഏഴാംനാൾ അവൾ ഇവിടെ വരും. ഇപ്പുരത്തിൽ വേഷച്ഛന്നയായി വർത്തിച്ചുവെങ്കിലും നിന്നിൽനിന്നു സാക്ഷാൽ ത്രുപത്തെ മറച്ചുയില്ല. അവൾ ഈ പട്ടണത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്ന നാളിൽ പല അത്ഭുതങ്ങളും കാണും. എന്റെ ആഗമനത്തെയും മണിമേഖലയുടെ സന്മാർഗ്ഗപ്രാപ്തിയേയും മാധവിയോടറിവിക്കേണം. അവൾ മുമ്പേതന്നെ എന്നെ അറിയും. കോവലൻ ഈ കുമാരിക്കു നമ്മുടെ കുലദൈവത്തിന്റെ പേരായിരിക്കേണമെന്നു കരുതി എന്റെ പേർ വിളിച്ച നാൾ രാത്രി "പഞ്ചബാണൻ പാടവം കുറഞ്ഞു പരവശനാകത്തക്കവണ്ണം മോഹമശേഷമകന്നു മഹാതപസ്സിദ്ധിമതിയായ കുമാരിക്കു നീ ജനനിയായി ഭവിച്ചു"വെന്നു സ്വപ്നത്തിലെന്നപോലെ മാധവിയെ അറിവിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതും അവളോടു പറഞ്ഞോർമ്മിപ്പിക്കുക." എന്നരുൾചെയ്തു മറഞ്ഞു.

അനന്തരം ശ്രുതമതി മണിമേഖലയുടെ വിയോഗത്താൽ മനസ്സുലഞ്ഞ് ആ പൂഞ്ചോലയ്ക്കുള്ള പശ്ചിമദ്വാരത്തിലൂടെ ചക്രവാളകോഷ്ഠത്തിൽ ചെന്ന് അവിടെ ഉലകവറവിയെന്ന ധർമ്മശാലയിൽ ഒരു ഭാഗത്തിരിക്കുമ്പോൾ ഒരു സ്തംഭത്തിലുള്ള പ്രതിമയിന്മേൽ അധിഷ്ഠാനംചെയ്തിരിക്കുന്ന ഒരു ദേവതയിൽനിന്ന് അവൾ ഭയപരവശയാകത്തക്കവണ്ണം, "ഇരവിവർമ്മകുമാരിയും, ദുർജ്ജയന്റെ പ്രണയിനിയുമായ ശ്രുതമതി! നീ കേട്ടുകൊൾക. നിന്റെ ജ്യേഷ്ഠസഹോദരിയായ ലക്ഷ്മി അവളുടേയും, നി

ന്റെയും പൂൎവ്വജന്മവൃത്തങ്ങളെ അറിഞ്ഞുകൊണ്ടു് ഇന്നു തൊട്ടേഴാം നാൾ രാത്രി ഈ നഗരിയിൽ വരും. അവളുടെ വിയോഗത്താൽ നിനക്കു വൈമനസ്യം വേണ്ട.” ഇങ്ങിനെ ഒരു വാക്യം കേൾക്കുമാറായി. അപ്രതീക്ഷിതമായ ഈ അശരീരിവാക്കു ശ്രുതമതിക്കു സാദ്ധ്വസഹേതുവായിത്തീൎന്നുവെങ്കിലും ഗത്യന്തരമില്ലാതെ പ്രഭാതകാലത്തെ പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയും സൂൎയ്യോദയമായപ്പോൾ അവിടംവിട്ടു തെരുവീഥികൾ വഴിയായി മാധവിയുടെ വസതിയിൽ ചെല്ലുകയും, തലേന്നാൾ നടന്ന സംഭവങ്ങളെല്ലാം കേൾപ്പിച്ചതിനാൽ അവൾ “മാണിക്യം കളഞ്ഞ മണിനാഗ”ത്തെപ്പോലെ നിൎഭരമായ ആധിക്കു പാത്രമാവുകയും, ശ്രുതമതി മണിമേഖലയെ പിരിഞ്ഞ ഹേതുവാൽ അചേതനയായിത്തീരുകയും ചെയ്തു.

എട്ടാം ഗാഥ.

മണിപല്ലവത്തിലുഴന്നതു്.

ഇങ്ങനെയിരിക്കെ മണിപല്ലവദ്വീപിൽ സികതാമയമായ ഒരു പ്രദേശത്തു സുപ്തയായിരുന്ന മണിമേഖല നിശീഥിനിയിൽ തനിയെ ഉണന്നു് അവിടെയെങ്ങും തനിക്കു പരിചിതമായ യാതൊന്നും കാണായ്കയാൽ ജന്മഭൂമി വിട്ടു ദേശാന്തരത്തിൽ ജനനമെടുത്ത ജീവനെന്നപോലെ പരിഭ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കെ ആദിത്യൻ ഉദയാദ്രിശിഖരത്തിൽ ആവിർഭവിച്ചു. അവൾ "ഇവിടം ഉപവനത്തിൽ ഞാൻ മുമ്പു കണ്ടിട്ടില്ലാത്തതായ ഒരു ഭാഗമായിരിക്കുമോ

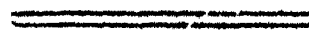
ശ്രുതമതി നീയൊളിഞ്ഞെവിടെ വാഴ്‌വതെനിക്കു ഭൃശം
വ്യഥ വളരുന്നു ജാഗരമിതല്ല കിനാവിതുതാൻ
ദ്രുതമഴലാറുകെന്നരികിൽ വന്നിഹ ക്രൂരിരുളിൽ
ഗതിയണയാത മാം ബത വെടിഞ്ഞു മറഞ്ഞിതു നീ.

ഇതു മായത്തൊഴിലുകളിൽ സഹജമായ നൈപുണ്യം ലഭിച്ചിരിക്കുന്ന അവൾ ചെയ്ത ചതിയോ? ഒന്നും അറിയുന്നില. ഈ വിജനത്തിൽ ഏകാകിനിയായിരിപ്പാൻ എനിക്കു ഭയം ജനിക്കുന്നു. അതിനാൽ നീ ശീഘ്രം വരിക." ഇങ്ങനെ പുലമ്പിക്കൊണ്ടു ജലധാരയന്ത്രങ്ങളിലും മണൽക്കുന്നുകളിലും ഒന്നൊഴിയാതെ അന്വേ

ഷണം ചെയ്തിട്ടും പരിചിതന്മാരായ ഒരുത്തരേയും കണ്ടു കിട്ടായ്കയാൽ വായ്വിട്ടുകരഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോൾ,

"പെണ്മണിയോടും പാണ്ഡ്യൻ
തന്മഹിയെച്ചേൎന്ന കൎമ്മശേഷവശാൽ
ദുൎമ്മതിതൻ കരവാളാൽ
വിണ്ണിലിയന്നോരു താത! വരികരികെ."

എന്നു തൻെറ പിതാവിനെ ധ്യാനിച്ചു. അപ്പോൾ ഇന്ദ്രനാൽ ഭൂലോകത്തിന്നായി നൽകപ്പെട്ടതും സന്ദൎശനമാത്രത്തിൽ എവൎക്കും പൂൎവ്വജന്മവൃത്താന്തജ്ഞാനത്തെയുണൎത്തുന്നതുമായ ബുദ്ധപീഠം അവൾക്കു പ്രത്യക്ഷമായി.

ഒമ്പതാം ഗാഥ.

പീഠികാദർശനത്താൽ പൂർവ്വജ്ഞാനം.

മണിമേഖല ബുദ്ധപീഠികാദർശനജന്യമായ ഭക്തി ഭാരത്താൽ മതിമറന്നു; അവളുടെ കരങ്ങൾ ശിരസ്സിൽ അഞ്ജലിബന്ധം ചെയ്തു; പിന്നെ ആനന്ദബാഷ്പധാരകളെ പൊഴിച്ചുംകൊണ്ട് ആ പീഠത്തെ മൂന്നു വലംവെച്ചു നമസ്കരിച്ചു നിന്നപ്പോൾ പീഠസന്ദർശനഫലമായി തന്റെ പൂർവ്വജന്മവൃത്താന്തങ്ങൾ ബുദ്ധിഗോചരങ്ങളായിത്തീർന്നു; അവൾ, "പരമാത്മതത്വജ്ഞനായ തപോധന! കായങ്കരയെന്ന നദീതീരത്തിൽ വച്ചു ഭവാൻ അരുളിച്ചെയ്തവയെല്ലാം സത്യമായി പരിണമിച്ചതു ഞാൻ ശരിയായറിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഗാന്ധാരരാജ്യത്തു പൂർവ്വദേശത്തിൽ "ഇടവയ"മെന്ന നഗരത്തെ രാജധാനിയാക്കി വാണുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഹസ്തിപതിയെന്ന നരവരന്റെ സ്യാലനായ ബ്രഹ്മധർമ്മൻ! നീ ആ നരവരന്റെ മുമ്പിൽ ചെന്നു ധർമ്മോപദേശം ചെയ്യുമ്പോൾ "ഈ ജംബൂദ്വീപിൽ ഇന്നുതൊട്ടേഴാം നാൾ ഭൂകമ്പമുണ്ടാകും; അപ്പോൾ ഈ നഗരവും നാഗനാട്ടിൽ നാനൂറു യോജന വിസ്തീർണ്ണമുള്ള ഭൂഭാഗവും പാതാളത്തിലുൾപ്പെട്ടഴിഞ്ഞു പോകും; അതിനാൽ ഈ നഗരം വിട്ടു മാറിപ്പാർത്തു കൊള്ളണം" എന്നുപദേശിക്കയാൽ അദ്ദേഹം ഈ വൃത്താന്തത്തെ നഗരവാസികൾക്കെല്ലാം പറയടിപ്പിച്ചു പ

രസ്യപ്പെടുത്തി ഒട്ടൊഴിയാതെയുള്ള നാഗരികജനങ്ങ
ളോടൊരുമിച്ചു നഗരത്തിന്നുത്തരദിക്കിലുള്ള അവന്തിന
ഗരത്തിലെക്കായി യാത്ര തുടൎന്നു മദ്ധ്യേയുള്ള കായങ്കര
യെന്ന നദീതീരത്തിലെത്തി കൂടാരം കെട്ടി പാൎക്കുമ്പോൾ
സ്വാമിൻ! അങ്ങുന്ന് അരുളിച്ചെയ്തവണ്ണംതന്നെ അതേദി
നത്തിൽ ഭൂകമ്പമുണ്ടായി ഇടവയനഗരം നഷ്ടമായിപ്പോ
കയും ചെയ്തു. ഈ സംഭവം ഗ്രഹിച്ചതിനാൽ ആ ഭൂപ
നും പ്രജകളും ഭക്തിഭാരാകുലന്മാരായി ഭവാനെ ശരണം
പ്രാപിച്ചുനില്ക്കയാൽ അവൎക്ക് മുക്തിമാൎഗ്ഗോപദേശം ചെ
യ്തുകൊണ്ടിരിക്കെ, 'അശോധര'നഗരാധിപനായ ഇരവി
വൎമ്മന്റെ പത്നിയായ അമൃതവതിയുടെ ഗൎഭത്തിലുത്ഭ
വിച്ചു ലക്ഷ്മിയെന്ന പേരും ധരിച്ചു ഹസ്തിപതിരാജാവി
ന്നു നീലപതിയിലുണ്ടായ ഇരാകുലന്റെ പ്രിയതമയായി
രുന്ന ഞാൻ നായകനോടുംകൂടി ധൎമ്മോപദേശശ്രവണാ
ൎത്ഥം വന്നു വണങ്ങിനില്ക്കെ, "ഈ ഇരാകുലാൻ ഇന്നേ
ക്കു പതിനാറാംനാൾ ദൃഷ്ടിവിഷനെന്ന സൎപ്പത്താൽ ഹ
നിക്കപ്പെടും. നീയും ഇവനോടൊത്തു ചിതാപ്രവേശം
ചെയ്യും. പിന്നെ കാവിരിപ്പൂമ്പട്ടിനത്തിൽ ചെന്നു ജ
നിക്കും. അവിടെ നിനക്കൊരാപത്തു നേരിടും. അ
പ്പോൾ മണിമേഖലാദേവി പ്രത്യക്ഷീഭവിച്ചു നിശീഥിനി
യിൽ നിന്നെയെടുത്തു കാവിരിപട്ടണത്തിന്നു ദക്ഷിണഭാ
ഗത്തുള്ള ഒരു ചെറുദ്വീപിൽ ഇറക്കിവിട്ടു പോയ്ക്കളയും.
നീ അവിടെ കുടികൊള്ളുന്ന ബുദ്ധപീഠത്തെ കണ്ടു വ
ന്ദിക്കും. തൽക്ഷണം നിന്റെ ജന്മാന്തരവൃത്തങ്ങളെ ഗ്ര
ഹിക്കുമ്പോൾ എന്റെ ഈ വചനങ്ങളേയും നീ സംസ്മ

രിക്കും." എന്നു ഭവാന്റെ ഉക്തികൾ കേൾക്കയാൽ "എന്റെ പ്രിയവല്ലഭന്റെ ജനനം ഇന്നവിധത്തിലായിരിക്കുമെന്നുകൂടി ഞാൻ അപേക്ഷിക്കയും, "നിന്നെ നയിച്ച ദൈവം വീണ്ടും ആവിർഭവിച്ച് ഈ വസ്തുത നിന്നെ ഗ്രഹിപ്പിക്കും" എന്നു പ്രതിവദിക്കയും ഉണ്ടായി. "ആ ദൈവം വരികയുണ്ടായില്ലല്ലൊ" എന്നു ദീർഘമാസ്സീത്തു വിലപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

പത്താം ഗാഥ.

മന്ത്രോപദേശം.

മണിമേഖല മണിപല്ലവത്തിൽ ബുദ്ധപീഠസന്നിധാനത്തിലിരിക്കുമ്പോൾ ജന്മാന്തരവൃത്താന്തഗ്രഹണമഹോത്സവങ്ങളായ അവളുടെ ഗുണഗണങ്ങളെ അഭിനന്ദിച്ചുകൊണ്ടു നഭോമാൎഗ്ഗത്തിൽനിന്നവതരിച്ച മണിമേഖലാദേവി അവൾ കേൾക്കത്തക്കവണ്ണം

"കുറഞ്ഞു ബോധവും നരന്മാൎക്കൊക്കവെ
വളൎന്നു വന്നുള്ള ധനപ്രലാപങ്ങൾ
നിറഞ്ഞിരു ശ്രുതിപഥങ്ങളിൽപാര-
മകന്നു വിജ്ഞാനമണഞ്ഞു ദാരിദ്ര്യം
ശരണമററുള്ള ജനങ്ങൾ മാഴ്കുമ്പോൾ
ധരണിയിൽ ധമ്മമുയൎന്നുവന്നിടാൻ
ഇരുൾപ്പരപ്പിനാലുഴലുംവേളയി-
ലിളംകതിരവനുദിച്ചിടുംവണ്ണം
വിളങ്ങും നിന്മലരടിയിണകളെ
വണങ്ങിടുന്നു ഞാൻ കനിഞ്ഞ ഭക്തിയാൽ."

ഇങ്ങനെ പീഠത്തെ ബുദ്ധദേവനായിത്തന്നെ കല്പിച്ചു പൂജാറസ്തുതിപ്രണതികൾ ചെയ്തു. അപ്പോൾ മണിമേഖലയും പീഠത്തെ വന്ദിച്ച്, "നിന്തിരുവടിയുടെ കടാക്ഷത്താൽ എന്റെ ജന്മാന്തരവൃത്തം എനിക്കറിവാൻ സാധിച്ചു. അജ്ജന്മത്തിൽ എന്റെ പതിയായ ഇരാകു

ലന്റെ സ്ഥാനം എവിടെയെന്നുള്ളതുമുരചെയ്യേണമേ!" എന്നപേക്ഷിച്ചു.

അപ്പോൾ ആ ദേവി, "അല്ലയോ ലക്ഷ്മി! കേട്ടുകൊൾക. നീ ഒരിക്കൽ ഇരാകുലനോടൊരുമിച്ചു് ഒരു ചോലയിൽ ഇരിക്കുമ്പോൾ പ്രണയകലഹശമനത്തിന്നായി നിന്റെ പാദങ്ങളെ വണങ്ങുമ്പോൾ രത്നദ്വീപിൽ ചെന്നു ധൎമ്മചക്രപ്രചാരംചെയ്തു മടങ്ങിവരുന്ന 'സാധുചക്ര'നെന്ന ബൌദ്ധചാരണമുനി നിങ്ങൾക്കു നേരെ മുകളിൽ ആകാശത്തിൽനിന്നിറങ്ങി വരികയാൽ നീ അദ്ദേഹത്തെക്കണ്ടു നടുങ്ങി തളൎന്നു ഭയഭക്തിപരവശയായി അരികെ ചെന്നു വണങ്ങി. ഇരാകുലൻ അതു കണ്ടു്, "ഇവിടെ വന്നതാര്?" എന്നു കോപത്തോടെ ചോദിച്ചു. അപ്പോൾ നീ ഭയകമ്പിതയായി അവന്റെ വായ് പൊത്തി "അന്തരീക്ഷത്തിൽനിന്നും അവതരിച്ച ഈ മഹാത്മാവിന്റെ പാദഭജനം ചെയ്യാതെയും, ഇദ്ദേഹത്തെ സ്തോത്രംചെയ്യാതെയും ഇരുന്നതു് ഒരു വലിയ അപരാധമായ്പ്പോയി," എന്നു് അവനെ ഗ്രഹിപ്പിച്ചു് അവനോടും ചേൎന്നു് ആ മുനിയെ വന്ദിച്ചു്, "ഞങ്ങൾ ഭവൽകൃതന്മാരാകുവാൻ അൎഹന്മാരല്ലെന്നിരിക്കിലും ഇവിടെ ഭുക്തിചെയ്യണം. അങ്ങയുടെ ഇഷ്ടത്തെ അനുസരിച്ചെല്ലാം നടത്തുവാൻ ഞങ്ങൾ ഒരുക്കമാണ്" ഇങ്ങിനെ അപേക്ഷിച്ചപ്പോൾ മുനിവരൻ, "അമ്മേ! ഞാൻ ഭുജിക്കാം ഉടനോട്ടു കൊണ്ടുവരിക" എന്നു പറയുകയും, നീ ഉടനെ ഭോജ്യപദാൎത്ഥങ്ങളെ കൊണ്ടുവന്നു് അദ്ദേഹത്തെ ഭുജിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

"അന്നാളവനു നൽകിയൊ-
രന്നത്താലുള്ള പുണ്യഫലമേറ്റും
നിന്നോടകന്നുപോകാ
വന്നിടും ജനിമൃതിക്കുമവസാനം."

ആ ഇരാകുലൻതന്നെയാണ് ഉപവനത്തിൽ നിന്നു കാമിച്ചുവന്ന ഉദയകുമാരൻ. ഇതുകൊണ്ടുതന്നെയാണ് അവനു നിന്നിലും അതേവിധം നിനക്കവനിലും അതിയായ അഭിലാഷം ഉത്ഭവിച്ചതു്. ആ ബന്ധത്തെ നീക്കി നിന്നെ ഉത്തമമായ മാൎഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കേണമെന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്തിന്മേലാണ് ഈ ദ്വീപത്തിൽ കൊണ്ടുവന്നു ശ്രീപിംഗദശനാൎഹയാക്കിത്തീൎത്തതു്. അത്രയുമല്ല, ഹേ ലക്ഷ്മി! ഇനിയും കേട്ടുകൊൾക. മുജ്ജന്മത്തിൽ നിന്റെ സഹോദരികളായിരുന്ന 'താരാ', 'വീരാ' എന്ന രണ്ടുപേരെയും അംഗദേശത്തിൽ 'കക്ഷയ'നഗരത്തിലെ രാജാവായ ദുൎജ്ജയൻ വിവാഹംചെയ്തശേഷം ഒരുനാൾ ആരണ്യദേശത്തിലെ വിശേഷങ്ങൾ ആരാഞ്ഞുനോക്കിക്കൊണ്ടു ഗംഗാതിരത്തു ചെന്നു വിശ്രമിക്കയായിരുന്നു അപ്പോൾ അവിടെ അറവണ സ്വാമികൾ എഴുന്നള്ളുകയാൽ ദുൎജ്ജയൻ വിധിവിഹിതങ്ങളായ ഉപചാരങ്ങൾ ചെയ്തു കൈ കൂപ്പി അദ്ദേഹം ആരെന്നും, എങ്ങോട്ടു പോകുന്നുവെന്നും ചോദിച്ചു സ്വാമികൾ, "ഞാൻ 'പാദപങ്കജഗിരി'യെ ദശിപ്പാനായി വന്നതാണ് ആദികാലത്തിൽതന്നെ ബുദ്ധദേവൻ സകല ജീവികളും ദുഃഖം നീക്കി സുഖിച്ചുവാഴേണമെന്നു കരുതി അവരെല്ലാം കേട്ടാനന്ദിക്കത്തക്കവണ്ണം ആ ഗിരിശിഖരത്തിൽ നിന്നുകൊണ്ടു ധൎമ്മോപദേശം ചെയ്തപ്പോൾ അ

ദ്ദേഹത്തിന്റെ പദകമലങ്ങൾ അവിടെ പതിഞ്ഞതി നാൽ അതിന്നു ഈ പേർ സിദ്ധിച്ചു. നിമ്മലജ്ഞാന സമ്പന്നന്മാരായ നിങ്ങളും അവിടെ ചെന്നു ഭഗവല്പാദ ത്തെ സന്ദശിച്ചു സേവിക്കുവിൻ!" ഈ അനുശാസനം കേട്ടുകൊണ്ടു അവർ മൂന്നുപേരും ഗിരിശിഖരത്തിൽ ചെ ന്നു ശ്രീപാദദശനം ചെയ്തു പുണ്യവിശേഷത്താൽ പുന ജ്ജന്മത്തിൽ 'താര' മാധവിയായും, 'വീര' ശ്രുതമതിയാ യും നിന്നോടു ബന്ധപ്പെട്ടുവന്നിരിക്കുന്നു. നീ പൂവ്വജന്മത്തെ അറിഞ്ഞു. ധമ്മത്തിന്റെ ഗതിയും ഗ്രഹിച്ചിരിക്കുന്നു. അന്യമതവാദികളുടെ ഉദ്ദേശങ്ങളേയും ഒരുകാലത്തിൽ നീ ആരാഞ്ഞുകൊള്ളുവാൻ ശ്രമിക്കും. അക്കാലത്തു നീ യൌവനയുക്തയാണെന്നു കരുതി ഓരോ മതങ്ങളിലുമു ള്ള സൂക്ഷ്മതത്വങ്ങളെ മതാചാര്യന്മാർ വേണ്ടുംവണ്ണം നി നക്കുപദേശിക്കയില്ല. അതിനാൽ നീ വേഷച്ഛന്നയാ കാതെ കഴിയുന്നതല്ല." ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു രൂപാന്ത രപ്രാപ്തിക്കും, ആകാശഗമനത്തിന്നുമുള്ള രണ്ടു മന്ത്രങ്ങ ളെ അവൾക്കുപദേശിച്ചു. "ബുദ്ധദേവനരുൾചെയ്തിട്ടു ള്ള ധമ്മമാഗ്ഗം ദുർഗ്രാഹ്യമാണെന്നു ധരിച്ചുകൊൾക. ഈ പീഠത്തെ സ്തുതിച്ചു വന്ദിച്ചുകൊണ്ടു നിന്റെ സ്വദേ ശത്തിലേയ്ക്കു പൊയ്ക്കൊൾക. വ്രതനിയമാദ്യനുഷ്ഠാനപര യായ നിനക്കായി ഒന്നുകൂടി ഉപദേശിക്കാം. "അന്ന ത്താൽ സംഭവിച്ചോരു, പിണ്ഡം മാനുഷവിഗ്രഹം." ഈ മന്ത്രത്തെ ഗ്രഹിച്ചുകൊൾക. ഇതിനാൽ ക്ഷുൽബാ ധ നീങ്ങിപ്പോകും." ഇപ്രകാരം ഉപദേശം ചെയ്തു മണി മേഖലാദേവി ആകാശത്തിൽ മറഞ്ഞു.

പതിനൊന്നാം ഗാഥ.

പാത്രലാഭം.

മണിമേഖല മണിപല്ലവത്തിലുള്ള സൈകതങ്ങളേയും, പുഷ്പവാടികളേയും സന്ദൎശനംചെയ്തുകൊണ്ടു മന്ദമന്ദം സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ ഒരു സ്ത്രീ അരികെ വന്നു, "സഖി! ഏകാകിനിയായുഴലുന്ന നീ ആരാണ്? കപ്പൽ മുങ്ങിപ്പോകയാൽ ഈ ദ്വീപിലണഞ്ഞു രക്ഷപ്പെട്ടവളാണോ?" എന്നു ചോദിച്ചു.

മണിമേഖല, "സുന്ദരി! നിന്റെ ചോദ്യം എന്റെ ഏതു ജന്മത്തെ അറിഞ്ഞുകൊൾവാനാണെന്ന് എനിക്കു മനസ്സിലാവുന്നില്ല എന്നാൽ ഞാൻ പറയാം. കേൾക്കു. കഴിഞ്ഞ ജന്മത്തിൽ ലക്ഷ്മിയെന്നാണ് എന്റെ പേർ. ഇരാകുലനെന്ന രാജകുമാരനാണ് എന്നെ പാണിഗ്രഹണം ചെയ്തതു്. ഇജ്ജന്മത്തിൽ നാട്യവൃത്തിയിലിരിക്കുന്ന മാധവിയെന്ന വേശ്യയുടെ പുത്രിയായ്പിറന്നു. മണിമേഖലയെന്നാണു നാമധേയം. മണിമേഖലാദേവി കാവിരിപ്പൂമ്പട്ടിനത്തിലുള്ള ഉപവനത്തിൽനിന്നെന്നെ ഈ ദ്വീപിൽ കൊണ്ടുവന്നു വിട്ടതിനാൽ ഇവിടെയുള്ള പീഠത്തെ ദൎശിച്ചു മുജ്ജന്മത്തെയറിഞ്ഞു. ഇവിടെ വന്നതിനാൽ എനിക്ക് ഈ ഫലസിദ്ധിക്കു ഭാഗ്യമുണ്ടായി. ഇതാണ് എന്നെസ്സംബന്ധിച്ചു പറവാനുള്ളതു്. ഇനി നീയാരാണെന്നു പറയുക."

ദ്വീപതിലക, "മുമ്പൊരു കാലത്തു് ഞാൻ ഈ ദ്വീപിന്നു സമീപത്തുള്ള രത്നദ്വീപിൽ അത്യുന്നതമായ്വിളങ്ങുന്ന സമന്തകൂടപൎവ്വതമൂൎദ്ധാവിൽ ബുദ്ധദേവന്റെ അടിയിണകളെച്ചെന്നു സേവിച്ചു മടങ്ങി ഈ ദ്വീപിൽ വരികയും, മഹേന്ദ്രന്റെ ആജ്ഞയാൽ ഈ ധൎമ്മപീഠത്തെ കാത്തുകൊണ്ടിവിടെത്തന്നെ വസിക്കയും ചെയ്യുന്നു. എനിക്കു ദ്വീപതിലകയെന്നാണു നാമധേയം. ബുദ്ധദേവപ്രോക്തങ്ങളായ വിശിഷ്ടധൎമ്മങ്ങളെ അനുഷ്ഠിക്കുന്നവരാരെങ്കിലും ഇതിനെ ദൎശനം ചെയ്യുന്നതായാൽ തൽക്ഷണംതന്നെ അവൎക്കു തങ്ങളുടെ പൂൎവ്വജന്മസ്മൃതിയുണ്ടാകുമെന്നുള്ളതു് അനുഭവസിദ്ധമാണ്. ലോകത്തിൽ അങ്ങിനെയുള്ള ധൎമ്മാത്മാക്കൾ കുറയും. അവർ മാത്രമേ ഇദ്ധൎമ്മപദത്തിന്നധികാരികളാകയുള്ളു. പൂൎവ്വജന്മസ്മരണയുണ്ടായതിനാൽ നിന്റെ മഹിമ പ്രത്യക്ഷീഭവിച്ചിരിക്കുന്നു ഈ പീഠികയുടെ പുരോഭാഗത്തു കുവലയങ്ങളും, കുമുദങ്ങളും നിരന്തരമായി പരിലസിക്കുന്ന 'ഗോമുഖി'യെന്ന ഒരു ശുദ്ധജലപ്പൊയ്കയുണ്ടു്. അതിന്റെ അന്തൎഭാഗത്തിൽനിന്നു പ്രതിവത്സരം ബുദ്ധാവതാരദിനമായ വൈശാഖശുക്ലപൂൎണ്ണിമയിൽ അമൃതസുരഭിയെന്നു പേരായ അക്ഷയപാത്രം ജലവിതാനത്തിന്നു മേലെ ഉയൎന്നുകാണാം. ഇന്നു് ആ പൂൎണ്ണിമതന്നെ. പാത്രം ഉയൎന്നുവരുന്ന സമയവും ഇതുതന്നെ. ഇപ്പോൾ ആ പാത്രം നിനക്കു ലഭിക്കുമെന്നു ഞാൻ വിചാരിക്കുന്നു. അതിൽ ഇടുന്ന അന്നം എടുക്കുംതോറും വൎദ്ധിച്ചുവരും. ഇനി, ഇതിന്റെ ആഗമത്തെപ്പറ്റിയുള്ള വിവരങ്ങൾ നിന്റെ ന

ഗരത്തിൽ വാസം ചെയ്യുന്ന അറവണസ്വാമികളിൽനി
ന്നറിഞ്ഞുകൊൾക” മണിമേഖല അതിനെ ലഭിപ്പാ
നുള്ള അഭിലാഷത്തോടുകൂടി ബുദ്ധപീഠത്തെ തൊഴു
ദ്വീപതിലകയോടൊരുമിച്ചു ചെന്നു ‘ഗോമുഖി’പ്പൊയ്ക
യെ പ്രദക്ഷിണം ചെയ്തു നിന്നപ്പോഴെയ്ക്കും ആ പാത്രം
പൊയ്കയുള്ളിൽനിന്നു പൊങ്ങി മണിമേഖലയുടെ കരത
ലത്തിൽ വന്നുചേൎന്നു. തൽക്ഷണം അവൾ അപരിമിത
മായ ആനന്ദത്തിന്നധീനയായി,

“മാരനെ വെന്നുള്ള വീരനാം നിമ്പമേ
ഘോരകാമാരിയെ വെന്നോരു നിമ്പമേ
പുണ്യം പലൎക്കും പുകഴ്ത്തുന്ന നിമ്പമേ
ധന്യ! നിൎവ്വാണമിച്ഛിക്കാത്ത നിമ്പമേ
പിന്നാശ വിട്ട പുരാതന നിമ്പമേ
ഗണ്യമല്ലാതെ നിന്നീടുന്ന നിമ്പമേ
നിൎമ്മലജ്ഞാനപ്രദായകം നിമ്പമേ
കന്മഷംവാക്യം ശ്രവിക്കാത്ത നിമ്പമേ
സത്യോക്തിയാൽ പ്രശോഭിക്കുന്ന നിമ്പമേ
സൎപ്പസംഘാതാൎത്തി തീൎത്തോരു നിമ്പമേ
നാരകപ്രാപ്തരെ കാത്തോരു നിമ്പമേ
നേരെ നമിച്ചുനിന്നീടുവാനാളല്ല.
പാരാതെ പോററി സ്തുതിച്ചുകൊൾവാനുമേ
പോരാ പടുത്വമെൻ നാവിനു ദൈവമേ!”

എന്നു ബുദ്ധദേവനെ സ്തുതിച്ചു. അപ്പോൾ ജീ
വികൾക്കു ക്ഷുൽബാധകൊണ്ടുള്ള താപത്തെയും, അതി

ന്ന് പരിരക്ഷിക്കുന്ന പുണ്യാത്മാക്കളുടെ മഹിമയേയും ദ്വീപതിലക മണിമേഖലക്കുപദേശിച്ചു

“മന്നം പോലും കുലമറുതിയാമാപ്പുവിദ്യാഭ്യന്നോർക്കൾ
ള്ളതാം ചേർക്കും സുഭഗത കെടും, നാണവും താണുപോകും
നൂനം നാരീ പതിയെ വെടിയും പാപി ദാരിദ്ര്യമൂലം
ഞാനെന്തുള്ളീ ദുരിതമകലെപ്പോക്കുവോരെപ്പുകഴ്ത്താൻ.

പണ്ടൊരിക്കൽ അനാവൃഷ്ടിയാൽ സസ്യങ്ങൾ ഒട്ടൊഴിയാതെ നശിച്ചു ക്ഷുൽബാധവിവശനായ വിശ്വാമിത്രമുനി അതിന്റെ നിവൃത്തിക്കായി എങ്ങും തിരഞ്ഞലഞ്ഞു ഭക്ഷ്യപദാർത്ഥങ്ങളൊന്നും ലഭിക്കാതെ അംഗം മെലിഞ്ഞു വിവശനായതുമൂലം തനിക്കു കിട്ടിയ ശ്വമാംസം ഭക്ഷിക്കാനൊരുങ്ങുകയും അതിൽ ഒരു ഭാഗം ദേവകൾക്കായി ആഹുതിചെയ്യാൻ നിശ്ചയിക്കുകയും ചെയ്തു. ഇന്ദ്രൻ ഈ നിശ്ചയമറിഞ്ഞു് ഉടൻതന്നെ എങ്ങും വർഷിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ സംഭവം നീയും കേട്ടിരിക്കാം.

ധനമിയലുവോർക്കു ദാനം ചെയ്യുന്നതാകിൽ
ധന്യമാം ധർമ്മത്തെ വില്ക്കയെന്നല്ലയോ?
ക്ഷുധിതരുടെ പരവശത പോക്കുന്ന മാനവൻ
സുത്രാമലോകേ സുഖിച്ചുമേവും ദൃഢം.
അവനിയിലവർക്കശനമേകി നൽകുന്നവ-
നാദരാൽ ജീവൻ കൊടുക്കുവോനല്ലയോ

അതിനാൽ ക്ഷുൽബാധ നീക്കി പ്രാണപ്രദാനം ചെയ്കയെന്നുള്ള ധർമ്മത്തെ കയ്ക്കൊള്ളുക ”

മണിമേഖല പറഞ്ഞു, “കഴിഞ്ഞ ജന്മത്തിൽ എന്റെ പതിയായ ഇരാകുലൻ അഹിദംശത്താൽ മൃത

നായത്തുമൂലം അസഹ്യമായ സന്താപംകൊണ്ടു ഞാൻ
അഗ്നിപ്രവേശം ചെയ്തു മരിക്കുംകാറായത്തു സാധുചക്രമുനി
വരന്നു മുമ്പൊരിക്കൽ അന്നം കൊടുത്തതിനെ സ്മരിക്ക
കയുണ്ടായി മരണകാലത്തിൽ ആ നിനവുണ്ടായിരുന്ന
തിന്റെ പുണ്യവിശേഷത്താൽതന്നെ ഈ പാത്രം എ
ന്റെ കയ്യിൽ വന്നിരിക്കേണമെന്നാണു ഞാൻ കരുതു
ന്നതു്. അത്രയുമല്ല, വിശപ്പിനാൽ വാടിയ ശിശുവി
ന്റെ മുഖാലോകനത്താൽ മനം കനിഞ്ഞു പാൽ ചുര
ക്കുന്ന മാതൃസ്തനംപോലെ ജഠരാഗ്നിയുടെ ദാഹശമനത്തി
ന്നായി വാതാതപവർഷാദികളെസ്സഹിച്ചുംകൊണ്ടു വാടി
യുലഞ്ഞെങ്ങും നടന്നുഴലുന്ന ദീനന്മാരുടെ വദനം കണ്ടു
കനിഞ്ഞു് ഈ പാത്രം എപ്പോഴും അവർക്കന്നദാനംചെ
യ്യുകാണ്മാനാണു് എനിക്കു മോഹം"

മണിമേഖലയുടെ ചിന്തിതമറിഞ്ഞു സന്തുഷ്ടയായ
ദ്വീപതിലക അവളോടു പല സംഭാഷണവും ചെയ്തശേ
ഷം അമൃതസുരഭിയുംകൊണ്ടു കാവിരിപ്പൂമ്പട്ടിനത്തിലേക്കു
പൊയ്ക്കൊൾവാൻ പറഞ്ഞു മണിമേഖല അവളുടെ അ
ടിയിണ വണങ്ങി ബുദ്ധപീഠത്തെയും തൊഴുതു വലംവെ
ച്ചു് ആകാശഗമനമന്ത്രം ജപിച്ചു മേല്പോട്ടുയൎന്നു നഭോമാ
ൎഗ്ഗത്തൂടെ ചെന്നു തന്റെ വിയോഗദുഃഖംമൂലം പരവശ
യായി പ്രത്യാഗമനം പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ശ്രുത
മതിയേയും, മാധവിയേയും കണ്ടു വിസ്മയാവഹമാകുംവ
ണ്ണം അവരുടെ ജന്മാന്തരവൃത്താന്തങ്ങൾ പറഞ്ഞുകേൾ
പ്പിച്ചശേഷം അവരോടു പറഞ്ഞു "മനുഷ്യപ്രയത്ന

ത്താൽ ലഭ്യങ്ങളായ കൈവല്യമാർഗ്ഗങ്ങളെ ഇനിമേൽ നിങ്ങളും അറവണസ്വാമികളിൽനിന്നുതന്നെ ഗ്രഹിക്കേണ്ടതാണ്. എന്റെ കയ്യിലിരിക്കുന്നതു മുമ്പ് ആ പുത്രന്റെ കയ്യിലുണ്ടായിരുന്ന അക്ഷയപാത്രമാണ്. അമൃതസുരഭിയെന്ന നാമധേയത്താൽ പ്രസിദ്ധവുമാകുന്നു. ഇതിനെ വന്ദിപ്പിൻ.” മൂന്നുപേരും അമൃതസുരഭിയെ ഭക്തിപൂർവ്വം തൊഴുതതിനുശേഷം അറവണസ്വാമികളുടെ സന്നിധാനത്തിലേയ്ക്കു പോവുകയും ചെയ്തു.

പന്ത്രണ്ടാം ഗാഥ

അറവണരെ വന്ദിച്ചതു്.

മണിമേഖല അറവണസ്വാമികളുടെ വസതിയെ അന്വേഷിച്ചുചെന്നു വയസ്സിൽ വൃദ്ധനും വാക്കിൽ ശക്തനുമായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സന്നിധിയിൽ മൂന്നുരു വണങ്ങി സ്തുതിച്ചു, താൻ ഉപവനം പ്രാപിച്ചതും ഉദയകുമാരൻ അവിടെ വന്നു പറഞ്ഞുപോയതും മണിമേഖലാദേവി തന്നെ മണിപല്ലവദ്വീപിൽ കൊണ്ടുചെന്നതും അവിടെ ബുദ്ധപീഠദർശനത്താൽ പൂർവ്വജ്ഞാനം സിദ്ധിച്ചതും പിന്നീടു മണിമേഖലാദേവി പൂർവ്വവൃത്താന്താവശിഷ്ടങ്ങൾ കേൾപ്പിച്ചു മൂന്നു മന്ത്രങ്ങളുപദേശിച്ചു മറഞ്ഞതും ദ്വീപതിലകയെ കണ്ടതിനാൽ അമൃതസുരഭി കൈവന്നതും അവളുടെ ചൊല്പടിക്കു സ്വദേശത്തിൽ വന്നതുമായ സകല വൃത്താന്തങ്ങളും കേൾപ്പിക്കയാൽ സ്വാമികൾക്കു് അളവററ സന്തോഷമുണ്ടായി; മാധവിയേയും, ശ്രുതമതിയേയും നോക്കി പറഞ്ഞു.

“പണ്ടൊരിക്കൽ ഞാൻ പാദപങ്കജഗിരിയിൽ ചെന്നു ഭജിച്ചു തിരിച്ചുവരുമ്പോൾ ദുർജ്ജയമന്നവനെ ഒരു ചോലയിൽ കണ്ടു കുശലപ്രശ്നം ചെയ്തപ്പോൾ കരളുരുകി കണ്ണീർ വാർത്തുകൊണ്ടു തന്റെ പത്നിയായ ‘വീര’ മധുമദംകൊണ്ടു് ഒരു മത്തഗജത്തിൻമുന്നിൽ ചെന്നു് അതിനാൽ ഹനിക്കപ്പെടുകയും അതു കേട്ടു ‘താര’ നിരാശപ്പെട്ടു് ഒരു മാടത്തിൽ കയറി താഴെ വീണു മരിക്ക

യും ചെയ്തു സംഭവങ്ങളെപ്പറഞ്ഞു വിലപിച്ച അപ്പോൾ ഇതെല്ലാം കർമ്മഫലമാണെന്നു മന്നവനെ സമാധാനിപ്പിക്കയും ഞാൻ വിസ്മയിക്കയും ചെയ്തു. അങ്ങിനെ മൃതരായ നിങ്ങളിപ്പോൾ നടന്മാരെപ്പോലെ വേഷം മാറിവന്നിരിക്കയാണു്." എന്നു മാധവിയേയും ശ്രുതമതിയേയും നോക്കി പറഞ്ഞശേഷം മണിമേഖലയോടു പറഞ്ഞു "ഈ ലോകത്തിൽ ബൌദ്ധധർമ്മങ്ങൾ ക്ഷയിച്ചതിനാൽ പാപങ്ങൾ വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്നു. എങ്കിലും അല്പാല്പം ധർമ്മനിഷ്ഠന്മാരുമുണ്ടായിവരുവാനിടയുണ്ടെന്നു കരുതി ഞാൻ ധർമ്മോപദേശം ചെയ്തുവരുന്നതുമുണ്ടു്. ധർമ്മതത്വം ഭൂലോകവാസികൾക്കറികയില്ല. ചക്രവാളത്തിലുള്ള ദേവഗണങ്ങൾ ഈ തത്വമറിഞ്ഞിരിക്കയാൽ അവരുടെ അപേക്ഷനിമിത്തം ആയിരത്തറുനൂററി പതിനാറാമാണ്ടിൽ തുഷിതലോകത്തിലുള്ള ദേവൻ ഈ ലോകത്തിൽ അവതരിക്കും. അതിൽപിന്നെ ഭൂവാസികൾക്കെല്ലാം ജീവകാരുണ്യം മനസ്സിലുദിക്കും

ബുദ്ധഞായറുദിക്കവേ രവിശീതരശ്മികളുംവരേ
ശുദ്ധരശ്മികൾകൊണ്ടു ദിക്കുകളൊക്കവേ തെളിയിച്ചിടും
സ്വസ്ഥിതിക്കു നഭസ്ഥലേ ഗ്രഹതാരകാദികൾ നിന്നിടും
വൃഷ്ടിയും വഴിപോലെയാം നലവൃഷ്ടിയും വരുമൂഴിയിൽ.

എണ്മാശകളിൽ സുഖം പവമാനനും വലമാസ്സരും
അണ്ണവം അരുമെണ്ണമററു വിളഞ്ഞ നല്ല വിളതികൾ
കന്നിനുള്ളതു വിട്ടു പശുക്കൾ കുടം നിറച്ചിഹ പാൽ തരും
മന്നമങ്ങിനെ തിന്നു വാണിടുമന്ധജങ്ങൾ വെടിഞ്ഞിടും.

അന്നഹോ മനുജക്കു വൈരമശേഷമില്ല മൃഗങ്ങളിൽ
തങ്ങളിൽക്കലഹിക്കയില്ല പിശാചനാഗഗണങ്ങളും
അംഗഹീനത വന്നുഴന്നിടുമെന്ന ഭീതിയുമില്ലപോൽ
മംഗളം വരുമന്നു വന്നു പിറന്നവക്കു നിരന്തരം.

മണിമേഖലേ! ഇവിടെ നിന്നാൽ ചില വിശിഷ്ടകാര്യങ്ങൾ നടക്കേണ്ടതായിരിക്കുന്നു. അതിന്നശേഷമല്ലാതെ എന്റെ ധർമ്മോപദേശങ്ങൾ നിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ പതിയുന്നതല്ല. ഉടൻ ഇരുപേരും അതീതജന്മത്തിൽ പാദപങ്കജഗിരിയിൽ ചെന്നു ഭജിച്ച പുണ്യവിശേഷത്താൽ ഇനിമേൽ നിന്റെ സഹചാരിണികളായി ബുദ്ധപാദാരവിന്ദങ്ങളെ കൈവണങ്ങി പാതകങ്ങളകന്നു പരമപദം പ്രാപിക്കും. നിന്നാൽ സമ്പാദിക്കപ്പെട്ട അമൃതസുരഭി മാഹാത്മ്യമേറിയ ഒരു ജീവനൌഷധമാകുന്നു. നീ ഇതിനാൽ എല്ലാ ജീവികളുടേയും ക്ഷുൽബാധാനിവൃത്തിക്കായി ഉദ്യമിക്കുക" "അന്നദാനത്തിൽ പരമില്ലൊരു ധർമ്മമെന്നു മുന്നമേ മഹാമുനിവര്യന്മാർ ചൊല്ലിക്കേൾപ്പു" എന്നാജ്ഞാപിക്കുകയും അവളും അതിനെ അംഗീകരിക്കുകയും ചെയ്തു.

പതിമൂന്നാം ഗാഥ.

ആപുത്രമഹത്വനിവേദനം.

അറവണസ്വാമികൾ മണിമേഖലയോടു് ആപുത്രന്റെ ചരിത്രത്തെ പറയുന്നു: —"വാരാണസിയെന്ന ദേശത്തിൽ അപഞ്ചികനെന്ന ഒരു ശ്രോത്രിയനു ശാലിയെന്ന ഒരു ഭാൎയ്യയുണ്ടായിരുന്നു. ഈ ബ്രാഹ്മണി തന്റെ ദുരാചാരവശാൽ നേരിട്ട പാപത്തിന്റെ പരിഹാരത്തിന്നായി താൻ ഗൎഭിണിയാണെന്നുപോലും ഗണിക്കാതെ കന്യാകുമാരിയിൽ സ്നാനംചെയ്യുന്നതിന്നായി പുറപ്പെട്ടു പോകുമ്പോൾ വഴിമദ്ധ്യത്തിൽ അസഹ്യമാംവണ്ണം സൂതിവേദനയുണ്ടായി ആരും സഹായമില്ലാതെ പ്രസവിക്കുകയും ആ ശിശുവിനെ നിഷ്കരുണം ഒരു തോട്ടത്തിലിട്ടേച്ചു പോവുകയും ചെയ്തു. ആഹാരം ലഭിക്കായ്കയാൽ രോദനം ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന ബാലകന്റെ ദീനസ്വരം കേട്ടു കനിവു കലൎന്ന ഒരു പശു അവിടെ വന്നു കുട്ടിയെ നക്കിത്തുടച്ചു കരച്ചിൽ മാററി പാൽ കൊടുത്തുകൊണ്ടു് ഏഴുനാൾവരെ അവിടം വിട്ടുപോകാതെ രക്ഷിച്ചുപോന്നു. അങ്ങിനെയിരിക്കെ 'വയനാങ്കോടെ'ന്ന ഗ്രാമത്തിലുള്ള 'ഭൂതി'യെന്നു പേരായ ബ്രാഹ്മണൻ പത്നീസമേതനായി ആ വഴിയെ പോകുമ്പോൾ ബാലസ്വനം കേട്ടു സമീപത്തിൽ ചെന്നു കണ്ടു കണ്ണീർ പൊഴിച്ചു കരഞ്ഞുംകൊണ്ടു്, "ഇവൻ പശുവിന്റെ മകനല്ല. എന്റെ മകൻത

ന്നെയാണ്” എന്നു പറഞ്ഞു കുമാരനെ കയ്യിലെടുത്തു കൊണ്ടു തന്റെ സദനത്തിൽ ചെന്നു സന്തോഷത്തോടെ വളൎത്തി. കാലാനുരൂപം തന്റെ കുലധൎമ്മത്തിനൊത്ത വണ്ണം വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യിച്ചുവന്നു. ആ കുട്ടി ഒരു ദിനം അതേ ഗ്രാമത്തിൽ യാഗം ദീക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു ബ്രാഹ്മണന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ചെന്നപ്പോൾ അവിടെ കൊമ്പിന്മേൽ മാലയണിയിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു പശുവിനെ ബന്ധിച്ചിരിക്കയായിരുന്നു. അതു തന്റെ ഭാവിയെ നിരൂപിച്ചു വേടന്റെ വലയിലകപ്പെട്ട മാനിനെപ്പോലെ പേടിച്ചു വിറച്ചു പതറിക്കൊണ്ടു നില്ക്കുന്നതായിക്കണ്ടു കാരുണ്യവശനായ കുമാരൻ കണ്ണീർ പൊഴിച്ചുംകൊണ്ട്, “ആരും അറിയാതെ ഈ പശുവിനെ കവൎന്നുകൊണ്ടുപോകേണം” എന്നു കരുതി അവിടെ ഒരു ഗൂഢസ്ഥലത്തിൽ പതുങ്ങിയിരുന്ന് അന്നു രാത്രിയിൽതന്നെ അതിനേയുംകൊണ്ടു ഗ്രാമം വിട്ടു വെളിയിൽ പൊയ്ക്കളഞ്ഞു. യജ്ഞപശുവിനെ കാണായ്കയാൽ വിപ്രന്മാർ പലരും പലവഴിക്കായി തിരഞ്ഞുനടക്കുമ്പോൾ ഒരു ദിക്കിൽവച്ചു കള്ളനെയും കളവുമുതലിനേയും കൂടെ കണ്ടുപിടിച്ചു. അവർ ചോരന്റെ നിലയിൽ കണ്ടുകിട്ടിയ ആ ബാലന്റെ അന്തൎഗ്ഗതമറിയാതെ അവനെ ഒരു ചണ്ഡാലനെപ്പോലെ കഠിനമായി അധിക്ഷേപിക്കയും, പ്രഹരിക്കയും ചെയ്തുതുടങ്ങി. തത്സമയം പശു ഈ സംഭവം കണ്ടു പശ്ചാത്തപിച്ചു നില്ക്കുന്ന ഒരു ഉപാദ്ധ്യായന്റെ ഉദരം കുത്തിപ്പിളൎന്നു കുടൽമാല പുറത്തു ചാടിച്ചശേഷം ദ്രുതഗതിയിൽ ഓടി കാടുകയറുകയും ചെയ്തു.

'ആപുത്രൻ' ആ ബ്രാഹ്മണരോട്, "നിങ്ങൾക്കു സ
ന്താപം വേണ്ടാ അതിന്നു തക്കവണ്ണം ഈ പശു യാ
തൊരപരാധവും ചെയ്തിട്ടില്ല

മന്നവൻ കാലിക[illegible]ട്ടുള്ളൊരു
മണ്ണിൽ മുളത്ത പൈമ്പുല്ലു മേഞ്ഞുംകൊണ്ട്
മന്നിൽ പിറന്ന നാൾ മുതൽ നരന്മാർക്ക്
തന്നിലെന്നും ചുരന്നിട്ടും പയസ്സിനെ
തന്നു പുലർത്തുന്നു പാരം കൃപാവശാൽ
പുണ്യം പുകഴുന്ന തദ്വൃത്തങ്ങളിത്ഥം
അങ്ങിനെ വാഴുന്ന ജീവിയെക്കൊണ്ടത്രെ
നിങ്ങൾക്കു വന്നൊരു സന്താപമെന്തഹോ.

ഇങ്ങിനെ ചോദിച്ചതിന്നു് അവർ "നീ വേദവി
ധിയെ ഗ്രഹിക്കാതെ യജ്ഞത്തെ നിരോധിച്ചു പറയുന്ന
തു് ആപുത്രനൊന്നുള്ളതിന്നാരൂപംതന്നെ." എന്നു നി
ന്ദിക്കയാൽ വിപ്രകുമാരൻ,

"മാനിന്നു ശൃംഗിയും ഗോവിന്നചലനും
കാനപ്പുലിക്കു പിറന്നു വിരിഞ്ചിയും
വാനവർ പോററിത്തൊഴും കേശകംബളൻ
താനും കുറുനരി പെററുള്ളനല്ലയോ
എന്നിവരെല്ലാം പുരാണഋഷിവര്യരാ-
ണെന്നുള്ള മാഹാത്മ്യമോതുന്നതാകയാൽ
മുന്നം പശുക്കളിൽനിന്നു തുടന്നൊരു
ധന്യങ്ങളാകും കുലങ്ങളിന്നുള്ളതോ?"

എന്നു ചോദ്യം ചെയ്തപ്പോൾ അവരുടെ മദ്ധ്യ
ത്തിൽനിന്നു് ഒരു ബ്രാഹ്മണൻ പറഞ്ഞു "ഇവന്റെ

ജന്മവൃത്താന്തം എനിക്കറിയാം. ഞാൻ മുമ്പൊരിക്കൽ കന്യാകുമാരിയിൽ സ്നാനംചെയ്തു ചിന്താപരവശയായ്വരുന്ന 'ശാലി'യെന്ന പേരായ ബ്രാഹ്മണസ്ത്രീയെ കണ്ടപ്പോൾ അവളോട്, "നിൻെറ ദേശമേതു്? ഇവിടെ വന്നതെന്തിനു്?" എന്നു ചോദിച്ചു. അവൾ, "ഞാൻ വാരാണസിയിൽ ഒരു ശ്രോത്രിയൻെറ പത്നിയാണു. എൻെറ വൃത്തദോഷം നിമിത്തം പതിയെ പിരിഞ്ഞു കന്യാകുമാരിയിൽ സ്നാനത്തിന്നായി പോകുമ്പോൾ 'കൊല്ലം' നഗരത്തിന്നപ്പുറം ഒരു കാതം ദൂരത്തുള്ള ഇടച്ചേരിയിൽ ഞാൻ പെററ ഒരു പുരുഷപ്രജയെ കൃപ കൂടാതെ ഒരു തോട്ടത്തിൽ ഇട്ടേച്ചുപോയി. ഈ കടുകയ്യു ചെയ്ത കൊടുംപാപിയായ എനിക്കു സൽഗതിയുണ്ടോ?"എന്നു പുലമ്പികൊണ്ടു പറഞ്ഞ അവളിൽ അന്നുണ്ടായ പുത്രൻ തന്നെ ഇവൻ. ഈ വൃത്താന്തശ്രവണം നിഷ്ഫലമെന്നു കരുതി ഇത്രനാളും നിങ്ങളെ അറിവിക്കാതിരുന്നതാണു്. പതിതനായ ഇവനെ തൊടാതെ എല്ലാവരും വിട്ടൊഴിയുവിൻ"

ആപുത്രൻ, "ശാലിക്കു നിങ്ങൾ കുററം കല്പിപ്പാൻ തുനിഞ്ഞുവല്ലൊ. തിലോത്തമയുടെ പുത്രന്മാർ മഹാമുനികളാണെന്നു നിങ്ങൾ കേട്ടിട്ടില്ലയോ?" എന്നു് അവരെ അപഹസിച്ചു. പിന്നെ അവനെ വളർത്തിയ ഭൂതിബ്രാഹ്മണനും ആപുത്രനെ നികൃഷ്ടനെന്നു കരുതി കൈവിട്ടു. ഗ്രാമങ്ങളിൽ ഭിക്ഷയ്ക്കു പോകുമ്പോൾ, 'ഗോവിനെ കവന്ന കള്ളൻ" എന്നു പുച്ഛിച്ചുകൊണ്ടു് എല്ലാവരും അവൻെറ പിച്ചപ്പാത്രത്തിൽ കല്ലിട്ടുതുടങ്ങി. പിന്നെ അ

വൻ ഗത്യന്തരമില്ലാതെ ദക്ഷിണമധുരയിൽ ചെന്നു ചിന്താദേവിയെന്ന തിരുനാമത്തെ വഹിച്ചിരിക്കുന്ന സരസ്വതീദേവിയുടെ നിലയത്തിന്നു പുരോഭാഗത്തുള്ള ഒരു മണ്ഡപത്തെ വാസസ്ഥാനമാക്കി കയ്യിൽ കപാലവുമേന്തി ഗൃഹന്തോറും യാചിച്ചു കിട്ടുന്ന അന്നത്തെ അനാഥന്മാർ, അംഗഹീനന്മാർ, മഹാരോഗികളെന്നുള്ളവരെ ക്ഷണിച്ചുവരുത്തി അവൎക്കെല്ലാം നൽകിശ്ശേഷിച്ചതു താനും ഭക്ഷിച്ചു ഭിക്ഷാകപാലത്തെ തലയിണയാക്കി ആ മണ്ഡപത്തിൽതന്നെ രാവിൽ ശയിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു.

പതിനാലാം ഗാഥ.

പാത്രഗ്ഗുണകഥനം

ആപുത്രൻ ഒരു രാത്രിയിൽ സരസ്വതിമണ്ഡപത്തിൽ കിടന്നുറങ്ങുമ്പോൾ ചിലർ അവിടെ വന്നു, "ക്ഷുത്തു ഞങ്ങളെ ഏറ്റവും ബാധിക്കുന്നു" എന്നു പറഞ്ഞു. അവരുടെ താപശാന്തി വരുത്തിക്കൊടുക്കുന്നതിന്നു വഴി കാണാതെ അവൻ വിഷണ്ണനായി നില്ക്കുമ്പോൾ ചിന്താദേവി പ്രത്യക്ഷമായി; "നീ ഇതിനെ വാങ്ങിക്കൊൾക എങ്ങും ദാരിദ്ര്യം ബാധിച്ചാലും ഇതിലുള്ള അന്നത്തിന്നു കുറവു വരുന്നതല്ല ദാനംചെയ്യുംതോറും ഇതിൽ അന്നം പെരുകിവരികയേ ഉള്ളൂ" എന്നു പറഞ്ഞു തന്റെ കയ്യിലുള്ള ഒരു പാത്രത്തെ അവന്നു കൊടുക്കുകയും അതു ലഭിക്കയാൽ അവൻ ഏറ്റവും ആനന്ദിക്കയും,

"ചിന്താദേവികലാനിയമാഭിധ
ബന്ധുരനിലയേ! വാഗധിനാഥേ!
ചന്തമിയന്നു കെടാതെ വിളക്കൊളി
ചിന്നും ദേവി! വിളങ്ങുക നാവിൽ.

വാനോർക്കെല്ലാം നാഥേ! ധരണിയിൽ
വാണിടും മനുജന്മാർക്കാദ്യേ!
കേണുഴലുന്നോരെത്തുണചെയ്വാൻ
വേണം തവ കരുണാലവമമ്മേ!"

ഇങ്ങിനെ സ്തുതിക്കുകയുംചെയ്തു മന്ദം വിശന്നു വലഞ്ഞു വന്നിരുന്നവർക്കെല്ലാം അന്നം കൊടുത്തു കൃതാർത്ഥ

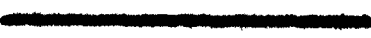
നായി അന്നുമുതൽ സർവ്വപ്രാണികൾക്കും ഭക്ഷണം കൊടുത്തുതുടങ്ങി ആഹാരാർത്ഥം അനേകജനം നിരന്തരം അവന്റെ അരികിൽ വന്നു തിരക്കിത്തുടങ്ങി പക്ഷിമൃഗാദികളും പ്രേമപൂർവ്വം അവനെ പിരിയാതെ ചുറ്റിനിന്നു ഇങ്ങനെ കഴിയുന്ന കാലത്ത് ഒരുനാൾ ഇന്ദ്രൻ അവന്റെ സുകൃതവിശേഷം തന്റെ പാണ്ഡുകംബളസ്ഫുരണത്താൽ (ദേവേന്ദ്രൻ താനിരിക്കുന്ന ശുഭ്രകംബളത്തിന്റെ ചലനത്താൽ ചില വിശേഷസംഭവങ്ങളെ ഗ്രഹിക്കമാറുണ്ടെന്നു ബൌദ്ധന്മാരുടെ മദ്ധ്യത്തിൽ ഒരു വിശ്വാസമുണ്ട്) അറിഞ്ഞ് അവനു മതിയായ ഒരു വരം കൊടുക്കേണമെന്നുള്ള ഉദ്ദേശത്തിന്മേൽ ഒരു വൃദ്ധബ്രാഹ്മണരൂപിയായി അവന്റെ മുന്നിൽ വന്നുനിന്ന്, "സ്വർല്ലോകാധിപനായ ഞാൻ നിന്നെ അനുഗ്രഹിപ്പാൻ വന്നിരിക്കയാണ് അപരിമിതമായ നിന്റെ ദാനഫലത്തെ നീ അനുഭവിക്കുക എന്നിൽനിന്ന് ഏതൊരു വരമാണ് നീ ഇച്ഛിക്കുന്നത്?" എന്നു ചോദ്യംചെയ്തു

ആപുത്രൻ നട്ടെല്ലു പൊട്ടുംവണ്ണം ചിരിച്ചുംകൊണ്ടു പറഞ്ഞു, "ധർമ്മചാരികളും, സാധുസംരക്ഷകന്മാരും, തപസ്വികളും, മുമുക്ഷുക്കളുമില്ലാത്ത സ്വർല്ലോകാധിശ്വരനായ സ്വാമിൻ! വിശന്നുവരുന്നവരുടെ അനിവാര്യമായ ജഠരാഗ്നിദാഹത്തെ ശമിപ്പിച്ച് അവരുടെ പ്രസന്നമുഖാലോകനസുഖപ്രദായകമായ ഈ ദിവ്യപാത്രം ഒന്നുമാത്രം എനിക്കുണ്ടായിരുന്നാൽ മതി മറ്റൊന്നും വേണ്ടതില്ല"

തന്നെ ബഹുമാനിക്കാതെ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞതിനാൽ ഇന്ദ്രൻ കോപിച്ചു ഗ്രാമവാസികൾക്കാകെ ക്ഷുൽബാ

നേരിടാതിരിക്കത്തക്ക ഒരു നിവൃത്തി ചെയ്യേണമെ
കല്പിച്ച സർവ്വദിക്കിലും ഒരുപോലെ വഷ്ടിക്കേയും,
സ്ഥപൂർണ്ണി വരുത്തുകയും ചെയ്തു. അതിനാൽ വിശന്നു
'ന്നു വരുന്നവർ ആരുമില്ലാതായി അപ്പോഴും ആ
ർ മധുരാപുരി വിട്ടുമാറി ഗ്രാമങ്ങൾ തോറും ചെന്നു,
ക്ഷണാർത്ഥികൾ വല്ലവരുമുണ്ടോ?" എന്നു വിളിച്ചു
ാളിച്ചുതുടങ്ങി ആരെയും കാണായ്കയാൽ അവൻ
ുതമായ സമ്പത്തിനു ഹാനി വന്ന ധനികനെന്നപ്പോ
ഭ്രാന്തചിത്തനും, വിസ്സ്മയമായി സഞ്ചരിക്ക
ാൾ ഒരേടത്തു കപ്പലിറങ്ങിവരുന്ന ചില യാത്രിക
ർ ഓരോ ദേശവൃത്താന്തങ്ങൾ പറയുന്ന കൂട്ടത്തിൽ
ാവക'ദേശത്തിൽ അനാവൃഷ്ടിനിമിത്തം ക്ഷാമം വ
ഷ്ട് അസംഖ്യം നിവാസികൾ ആഹാരത്തിനു വഴി
ാതെ നശിച്ചുപോയിരിക്കുന്നതായി അവരോടു പറ
ദയനീയമായ ഈ വർത്തമാനം കേൾക്കയാൽ അ
സാവകദേശത്തിലേക്കു പോവാനൊരുങ്ങി കപ്പൽ
ി. ആ കപ്പൽ അവിടെനിന്നു പുറപ്പെട്ടു മണിപ
ദ്വീപിൽ കരയ്ക്കടുത്തു ഒരുദിവസത്തെ താമസമു
ന്നറിഞ്ഞതിനാൽ അവനും അവിടെ ഇറങ്ങിത്താമ
ിച്ചു. അവിടെനിന്നു കപ്പൽ പുറപ്പെട്ടതു രാത്രിയി
ായിരുന്നതിനാൽ ആപുത്രനും കയറിയിരിക്കുമെന്നു ക
തി കപ്പിത്താൻ കപ്പലോടിച്ചുപോകയും ചെയ്തു. ആ
ൻ കപ്പൽ പോയ വിവരമറിഞ്ഞു ഭഗ്നാശനായി പ
ദാനധർമ്മം ചെയ്യാൻ ഉപകരിക്കുന്ന ഈ അക്ഷ
ാത്രത്തെ വെച്ചുകൊണ്ടു വിജനമായ ഈ ദ്വീപിൽ

താൻ തനിയെ വാസംചെയ്യുന്നതല്ലെന്നറിച്ച് ആ പ
ത്തെ വന്ദനംചെയ്ത്, "സംവത്സരത്തിലൊരിക്കൽ
പ്രത്യക്ഷീഭവിക്കണം" എന്നു പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ട് അ
നെ ഗോമുഖിപ്പൊയ്കയിലേയ്ക്കു കൊണ്ടുചെന്നു, "
ക്കളും ധർമ്മനിഷ്ഠന്മാരുമായി, സർവ്വജീവികളേയും
രക്ഷിക്കുന്ന പുണ്യവാന്മാർ ആരെങ്കിലും വരുന്നതായാൽ
അവരുടെ കരത്തെ നിന്റെ സാന്നിദ്ധ്യംകൊണ്ടു പ
ത്രീകരിക്കുക" എന്നു പ്രാർത്ഥിച്ച് ആ പൊയ്കയിൽ
ക്ഷേപിച്ചു നിരാഹാരനായി നിര്യാണം പ്രാപിക്കുവാൻ
ങ്ങി. ആ സന്ദർഭത്തിൽ ഞാൻ ആ ദ്വീപിൽ ചെ
അവനെ കാണുകയും, നടന്ന വൃത്താന്തമെല്ലാം അ
എന്നെ കേൾപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. പിന്നെ മണിപ
ത്തിൽ മൃതനായ ആപുത്രൻ സമസ്തജീവികളേയും
നോപം തീർത്തു രക്ഷിക്കണമെന്ന വാസനാബലത്തോ
ടെ സാവകമഹാരാജാവിന്റെ ഭാര്യയിലുള്ള ഒരു
വിന്റെ ഗർഭത്തെ പ്രവേശിക്കുകയും ചെയ്തു.

പതിനഞ്ചാം ഗാഥ.

പാത്രത്തിൽ ഭിക്ഷയേററതു്.

അറവണസ്വാമികൾ വീണ്ടും മണിമേഖലയോടു പറഞ്ഞു. "തന്റെ ഗർഭത്തിൽ ജാതനായ ആപുത്രന്നു് ഏഴുദിനംവരെ സ്തന്യം നല്കിയ ധേനു തൽഫലമായ പുണ്യാതിരേകത്താൽ ഖുരങ്ങളും, ശൃംഗങ്ങളും കനകമയങ്ങളായിത്തീൎന്നു സാവകദേശത്തുള്ള ധവളഗിരിയിൽ തപംചെയ്യുന്ന 'മൺമുഖ'മഹാമുനിയുടെ സന്നിധിയിൽ ചെന്നുചേൎന്നു ബുളക്കുകൾ ഇസ്ഥ്രീക്കുംമുമ്പേതന്നെ അവൾ പാൽ ചുരത്തിക്കൊടുത്തു നിഖിലപ്രാണികളേയും ആദരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു അതു കണ്ടു ത്രികാലജ്ഞനായ മുനിവരൻ, "ഇപ്പശുവിന്റെ ഉദരത്തിൽനിന്നുത്ഭവിച്ച സ്വൎണ്ണമയമായ അണ്ഡത്തിൽനിന്നു സകല ജീവരാശികളേയും കാത്തുരക്ഷിക്കത്തക്ക ഒരു ദിവ്യപുരുഷൻ അവതരിക്കും" എന്നരുളിച്ചെയ്തു ധൎമ്മസ്ഥാപനത്തിന്നായി മണിപല്ലവത്തിൽ അന്തരിച്ച 'ആപുത്രൻ' തന്നെ ശൈശവത്തിൽ കാത്തുരക്ഷിച്ച ഗോവിനെ സദാ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതിനാൽ മൺമുഖമുനിയുടെ അഭിപ്രായപ്രകാരം അതിന്റെ ഉദരത്തിൽനിന്നു ജനിച്ചു. അവന്റെ ജനനം വൈശാഖശുക്ലപൂൎണ്ണിമയിലായിരുന്നു. അപ്പോൾ ശുഭാവഹങ്ങളായ ചില നിമിത്തങ്ങളുമുണ്ടായി. ഈ നിമിത്തങ്ങളെ ഗ്രഹിക്കയാൽ ചക്രവാളലോകത്തിലുള്ള മുനികൾ, ബുദ്ധാവതാരകാലത്തുണ്ടാകാവുന്ന നിമിത്ത

ങ്ങൾ ഇപ്പോഴുണ്ടാവാൻ കാരണമെന്ത്? എന്നാശ്ചര്യം കലർന്ന് അതിന്റെ വാസ്തവം ഗ്രഹിപ്പാനായി സ്തംഭേശ്വരന്റെ സന്നിധിയിൽ ചെന്നപേക്ഷിച്ചു ചോദിച്ചു. ആ ദേവൻ, "മണിപല്ലവത്തിൽ മരിച്ച ഒരു ദിവ്യൻ പ്രാണിരക്ഷണത്തിന്നായി സാവകദേശത്തിലവതരിച്ചു. അതിന്റെ സൂചകമായിട്ടാണ് ഈ നിമിത്തങ്ങളുണ്ടായത്. അവന്റെ വൃത്താന്തം അറവണരോടു ചോദിപ്പിൻ." എന്നു പറഞ്ഞ് എന്റെ സമീപത്തിലേക്കയച്ചു. ഞാൻ ആ സംഭവം അവരെ ഗ്രഹിപ്പിക്കയുമുണ്ടായി. പുത്രനില്ലാതെ ദുഃഖിക്കുന്ന സാവകരാജാവായ ഭൂമിചന്ദ്രൻ മൺമുഖമുനിയെ സേവിച്ചു മുൻചൊല്ലിയ ഗോവിന്ദയുടെ പുത്രനെ വാങ്ങിക്കൊണ്ടുചെന്നു വളർത്തി ആ ബാലൻ ഇപ്പോഴും രാജ്യം വാണുവരുന്നു. ഇങ്ങിനെയിരിക്കെ കാവേരിമഹാനദി നിരന്തരമായൊഴുകി ഇപ്രദേശത്തെ ഫലവത്താക്കിത്തീർത്തുകൊണ്ടിരുന്നിട്ടും ഏതോ കാരണത്താൽ ജീവരാശികൾ ക്ഷാമപീഡിതന്മാരായുഴലുന്നു. അതിനാൽ,

സലിലനിധി തന്ന പീയൂഷത്തെ വാനവർ
സാദരം സൂക്ഷിച്ചുവെച്ചുള്ളവണ്ണമെ

പരമോപകാരപ്രദമായ ഈ അമൃതസുരഭിയെ നി വൃഥാവിൽ വെച്ചിരിക്കുന്നതു ശരിയല്ല" എന്നു പറഞ്ഞു. ഇതു കേട്ടു മണിമേഖല ഉടനെ അദ്ദേഹത്തെ വണങ്ങി സ്തുതിച്ച് ഒരു ഭിക്ഷുണിയുടെ വേഷം ധരിച്ച് ആ പാത്രവും കയ്യിലെടുത്തു വീഥിയിൽ ചെന്നു. അപ്പോൾ, "ഉജ്ജയിനി നഗരാധിപതിയായ പ്രദ്യോതനൻ ഉദയനനെ ച

തിച്ച് ബന്ധനസ്ഥനാക്കിയപ്പോൾ അവനെ ബന്ധനത്തിൽനിന്നു മോചിപ്പാൻ അമാത്യപ്രധാനനായ യൌഗന്ധരായണൻ വേഷച്ഛന്നനായി വീഥിയിൽ വന്ന കാലത്തു് അവനെ കണ്ടു കരുണപ്പെട്ടു് ബഹുജനങ്ങൾ ചൂഴ്ന്നുനിന്നപോലെ ഭിക്ഷുണീവേഷധാരിണിയായ മണിമേഖലയെ കണ്ടു് പലരും, "ഉദയകുമാരന്റെ ഉള്ളത്തിൽ ഒളിച്ചിരുന്ന ഇവൾ ഭിക്ഷാകപാലധാരിണിയായി സർവ്വജനസമക്ഷം തെരുവിൽ വന്നതെന്തൊരു വിസ്മയം" എന്നു ചൊല്ലിക്കൊണ്ടു വിഷണ്ണന്മാരായി അവളെ ചുററിനിന്നു അപ്പോൾ മണിമേഖല "സാധ്വികളായുള്ളവർ നൽകുന്ന ഭിക്ഷ മുമ്പിനാൽ സ്വീകരിക്കുന്നതുതന്നെ യുക്തമായിരിക്കുമെന്നാണു ഞാൻ കരുതുന്നതു്" എന്നു് എല്ലാവരും കേൾക്കേ പറകയാൽ അവിടെ സന്നിഹിതയായിരുന്ന കായചണ്ഡിക, "അനാവൃഷ്ടി ബാധയെപ്പോലും ഒഴിപ്പാൻ തക്ക മാഹാത്മ്യമുള്ള സതീരത്നമായ 'ആതിര'യുടെ ഭവനമാണിതു്. നീ ഇവിടെ ചെല്ലുക" എന്നവളോടുപദേശിച്ചു

പതിനാറാം ഗാഥ.

ആതിരഭിക്ഷ നൽകിയതു്.

അനന്തരം കായചണ്ഡിക മണിമേഖലയുടെ അരികെ ചെന്നു് ആതിരയുടെ ചരിത്രവിശേഷത്തെ പറഞ്ഞു കേൾപ്പിച്ചു. "ഇവളുടെ പതിയായ സാധുവൻ ഇവളെ വെടിഞ്ഞു് ഒരു വേശ്യയിൽ ആസക്തനായിത്തീൎന്നു് തന്റെ സൎവ്വസ്വവും കൈവിട്ടു ദാരിദ്ര്യം ബാധിച്ചതിനാൽ അതിന്റെ പരിഹാരാൎത്ഥം ദേശാന്തരം പോയി ദ്രവ്യസമ്പാദനം ചെയ്യേണമെന്നു കരുതി വംഗദേശത്തിലേക്കായിപ്പോകുന്ന വണിക്കുകളോടു ചേൎന്നു കപ്പൽ കയറി യാത്ര ചെയ്യുമ്പോൾ കൊടുങ്കാററിന്റെ ശക്തിയാൽ കപ്പൽ ഉടഞ്ഞുപോയി. സാധുവൻ അതിൽനിന്നു മുറിഞ്ഞുവീണ ഒരു പാമരത്തുണ്ടിന്മേൽ പററിപ്പിടിച്ചു നീന്തി നഗ്നവൃത്തികളായ നാഗരന്മാരുടെ നിവാസദേശമായ ഒരു പൎവ്വതപ്രാന്തത്തിൽ ചെന്നു കരയണഞ്ഞു. ഇപ്രകാരംതന്നെ ആ കപ്പലിൽനിന്നു സമുദ്രത്തിൽ വീണു നീന്തികാവിരിപ്പൂമ്പട്ടിനത്തിൽ കരയ്ക്കുടുത്തു രക്ഷപ്പെട്ടവർ, "കപ്പലുടഞ്ഞു മരിച്ചവരിൽ സാധുവനും ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു" എന്നു് ആതിരയോടറിയിച്ചു അവൾ ഭൎത്തൃനിധനശ്രവണത്താൽ ശോകമൂൎച്ഛിതയായി ദേഹത്യാഗം ചെയ്യുവാനുറച്ചു് ശ്മശാനത്തിൽ ഒരു ചിത ചമച്ചു പാവകനെ ജ്വലിപ്പിച്ചു്, "കൎമ്മഫലത്താൽ എന്റെ നായകനു സിദ്ധിച്ചതായ ലോകത്തെ ഞാനും പ്രവേശിക്കുമാറാ